

The Professional Practices Framework of Auditors' Strategic Decisions and Its Impact on Pressures Leading to Shirking: A Theoretical Extension of Bricolage In Auditing

- Alireza Saadati^۱
- Negar Khosravipour^{*۲}
- Mohammad Ali Bidari^۳

Abstract

Policy-making approaches in the audit profession from the perspective of strengthening individual capabilities to creating synergy in information sharing, in the past were mostly based on the conditions of the job description and verification of auditors' professional characteristics, while today, with the development of behavioral theories in this profession, it is moving towards epistemology resulting from auditors' thinking and every day, various researches aimed at evaluating the internal and perceptual approaches of auditors are emerging to reduce the pressures of the auditing profession on its operators. The aim of this research is the professional practices framework of auditors' strategic decisions and its impact on pressures leading to shirking: A theoretical extension of bricolage in auditing. This study is considered a hybrid in terms of methodology, because it seeks to achieve the research goals based on a set of qualitative and quantitative analysis methods. Therefore through the processes of the qualitative part, it was first attempted to identify the functional areas of the auditors' bricolage strategic thinking and the disorders caused by the pressures of the auditing profession, based on two grand theory analyzes and systematic content screening after implementing the fuzzy Delphi analysis process and verifying the reliability of the identified dimensions, it is possible to expand them to the study platform. The findings of the study in the qualitative part indicate the identification of ۳۶ conceptual themes, ۱ core components and ۳ categories for the variables of auditors' bricolage strategic thinking functions and the identification of ۹ disorders caused by the pressures of the auditing profession. In fact, the development of this thinking in professional functions shows the extent to which auditors have a more coherent understanding of the philosophical nature of the profession, which can develop audit behavioral factors in the direction of increasing psychological well-being. The results of testing the research hypothesis in the quantitative phase of the study also confirmed the negative impact of auditors' professional practices of strategic bricolage thinking on the occurrence of stress-related disorders in the auditing profession.

Key words: Bricolage Strategic Thinking, Auditing Profession Pressure, Spillover Disorders

^۱ PhD Student, Department of Accounting, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

^{*} Assistant Professor, Department of Accounting, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

^۳ Assistant Professor, Department of Accounting, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

چارچوب کاربست‌های حرفه‌ای تصمیم‌های استراتژیک حساب‌رسان و بررسی تأثیر آن بر فشارهای منتهی به سریشدگی: بسط نظری بریکولاژ در حساب‌رسی

■ علیرضا سعادت^۱

■ نگار خسروی پور^{۲*}

■ محمدعلی بیداری^۳

چکیده

رویکردهای سیاست‌گذاری در حرفه حساب‌رسی از منظر تقویت قابلیت‌های فردی تا ایجاد سینرژی در به اشتراک‌گذاری اطلاعات، در گذشته بیشتر براساس شرایط شرح شغل و احراز ویژگی‌های حرفه‌ای حساب‌رسان بنا نهاده شده بود، در حالیکه امروزه با توسعه تئوری‌های رفتاری در این حرفه، به سمت شناخت شناسی ناشی از تفکر حساب‌رسان در حال حرکت می‌باشد و هر روزه پژوهش‌های مختلفی باهدف ارزیابی رویکردهای درونی و ادراکی حساب‌رسان در حال ظهور برای کاهش فشارهای حرفه حساب‌رسی بر متصدیان آن می‌باشد. هدف این مطالعه، طراحی مدل کاربست‌های حرفه‌ای تفکر استراتژیک بریکولاژ حساب‌رسان و بررسی تأثیر آن اختلال سریشدگی فشار حرفه‌ای حساب‌رسی می‌باشد. این مطالعه به لحاظ روش شناسی، ترکیبی محسوب می‌شود، چراکه براساس مجموعه‌ای از روش‌های تحلیل کیفی و کمی، به دنبال دستیابی به اهداف پژوهش در بازه زمانی یکساله می‌باشد. لذا از طریق فرآیندهای بخش کیفی، ابتدا تلاش شد تا براساس دو تحلیل گرند تئوری و غربالگری محتوایی سیستماتیک، نسبت به شناسایی زمینه‌های کارکردی تفکر استراتژیک بریکولاژ حساب‌رسان و اختلال‌های ناشی از سریشدگی فشارهای حرفه حساب‌رسی، اقدام شود تا پس از پیاده‌سازی فرآیند تحلیل دلفی و تأیید پایایی ابعاد شناسایی شده، امکان آزمون فرضیه پژوهش از طریق معادلات ساختاری در فاز کمی مطالعه ممکن باشد. یافته‌های مطالعه در بخش کیفی حکایت از شناسایی ۳۶ مضمون مفهومی، ۶ مولفه‌ی محوری و ۳ مقوله برای متغیر کارکردهای تفکر استراتژیک بریکولاژ حساب‌رسان و شناسایی ۵ اختلال ناشی از سریشدگی فشارهای حرفه حساب‌رسی دارد. در واقع توسعه این تفکر در کارکردهای حرفه‌ای نشان می‌دهد تا چه اندازه حساب‌رسان از ادراک منسجم‌تری در خصوص ماهیت فلسفی حرفه برخوردار هستند که می‌تواند فاکتورهای رفتاری حساب‌رسی را در مسیر افزایش بهزیستی روانی توسعه بخشد. نتیجه آزمون فرضیه پژوهش در فاز کمی مطالعه نیز، تأثیر منفی کاربست‌های حرفه‌ای تفکر استراتژیک بریکولاژ حساب‌رسان بر بروز اختلال سریشدگی فشار حرفه‌ای حساب‌رسی را تأیید نمود.

واژگان کلیدی: تفکر بریکولاژ؛ فشارهای حرفه حساب‌رسی، سریشدگی شغلی

^۱ دانشجوی دکتری، گروه حسابداری، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

^۲ استادیار گروه حسابداری، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

^۳ استادیار گروه حسابداری، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

۱. مقدمه

منابع انسانی کارآمد و پُر انگیز در هر حرفه‌ای در افزایش اثربخشی و کارکردهای سازمانی نقش مهمی را ایفا می‌نمایند و می‌تواند به تقویت رضایت شغلی آنان کمک کند (آندوه و همکاران^۱، ۲۰۲۳). از طرف دیگر وجود انگیزه‌های شغلی در متصدیان هر حرفه عامل مهمی در جلوگیری از تعارض و تضاد بین نقش‌های حرفه‌ای با سایر نقش‌های اجتماعی در افراد می‌باشد و این مسئله بهزیستی روانشناختی را به همراه دارد (آراد و همکاران، ۱۴۰۱).

در این بین اما حرفه حسابرسی در قیاس با سایر حرفه‌ها، به دلیل فشارهای شغلی بالاتر نسبت به سایر مشاغل، نیازمند تحریک انگیزه‌های تقویت شده‌تری در حسابرسان می‌باشد، زیرا به دلیل تنوع و پیچیدگی‌های شغلی، حسابرسان می‌تواند به تدریج در صورت عدم ذهن آگاهی، دچار تشویش و اضطراب ناشی از فشارهای شغلی گردند که این مسئله سریشدگی حرفه‌ای را می‌تواند در بر داشته باشد (موریرا و همکاران^۲، ۲۰۲۳). سریشدگی حرفه‌ای طبق تعریف لی و همکاران^۳ (۲۰۲۱) به فشارهای ناشی از یک شغل اشاره دارد که به دلیل عدم کنترل بر محرک‌های تعارض‌آمیز توسط متصدیان حرفه‌ای می‌تواند به تداخل نقش‌های حرفه‌ای با سایر نقش‌های اجتماعی افراد منجر شود.

همانطور که از این تعریف بر می‌آید، سریشدگی نقطه تلاقی تعارض بین نقش‌های حرفه‌ای با سایر مسئولیت‌های فردی در بستر خانواده و اجتماع می‌باشد که به مرور مشکلات روانی و جسمی را می‌تواند به همراه داشته باشد. این مسئله در حرفه حسابرسی به حدی است که بسیاری از پژوهشگران عرصه‌های رفتار حرفه‌ای همچون فام و همکاران^۴ (۲۰۲۲)؛ سوهاردیانتو و همکاران^۵ (۲۰۲۰) و چن و همکاران^۶ (۲۰۲۰) به اهمیت قائل شدن جهت کنترل ریسک فاکتورهای شغلی تأکید نموده‌اند. از طرف دیگر، گروهی از پژوهشگران همچون باکارو^۷ (۲۰۱۹)؛ بریوستر و باکارو^۸ (۲۰۲۰) و گریفیت و همکاران^۹ (۲۰۱۵) دیگر نیز تغییر لایه‌های شناختی از حرفه حسابرسی که به شیوه تفکر حسابرس در کارراهی حرفه‌ای بر می‌گردد، اشاره داشته‌اند. در واقع داشتن تفکری خلاق در مواجهه با فشارهای شغلی طبق رویکرد محققان، تاحد زیادی به تحریک انگیزه‌های شغلی در حسابرسان کمک می‌کند و می‌تواند مبنایی برای جلوگیری از تنش و بار روانی بالاتر در حسابرسان گردد (پورسمیعی و همکاران، ۱۴۰۰).

^۱ Andoh et al

^۲ Moreira et al

^۳ Lee et al

^۴ Pham et al

^۵ Suhardianto et al

^۶ Chen et al

^۷ Bucaro

^۸ Brewster & Bucaro

^۹ Griffith et al

شیوه تفکر بریکولاژ^۱ بخشی از تغییر در رویکردهای استراتژیک استدلال فردی برای تصمیم‌گیری و قضاوت حرفه‌ای به حساب بیاید، زیرا همانطور که لویی‌ریداس^۲ (۱۹۹۹) مطرح نموده است، متصدیان حرفه‌ای براساس این شیوه تفکر، از قابلیت‌های بالاتری در مواجهه با بحران‌ها و فشارهای شغلی برخوردار هستند، چراکه فراگیری مهارت‌های تفکر بریکولاژ به حساب‌رسان کمک می‌کند تا با ذهن آگاهی منتقدانه، سطحی از تصمیم‌های با کیفیت‌تر را در اظهارنظرهای تخصصی خود به کار گیرند. این مسئله در عین اینکه می‌تواند به کیفیت حسابرسی کمک نماید، در عین حال به دلیل تحریک انگیزه‌های فردی، تاحدی زیادی به ایجاد اشتیاق شغلی کمک می‌کند و باعث می‌گردد تا کیفیت زندگی کاری حساب‌رسان افزایش یابد (نصیرپور و همکاران، ۱۴۰۱).

لذا باتوجه به ریسک فاکتورهای بیرونی اثرگذار بر متشنج‌سازی ادراکی حسابرسی، این مطالعه می‌تواند از بسیاری جهات، چالش‌های نظری و کاربردی حساب‌رسان را پوشش دهد. به عنوان مثال، عدم تناسب بازار حسابرسی، یکی از آن دسته چالش‌های بیرونی اثرگذار بر ادراک حرفه‌ای حساب‌رسان می‌باشد که به تدریج می‌تواند کارکردهای حرفه‌ای حساب‌رسان همچون تردید و استقلال را تحت تأثیر تلاش برای سهم بالاتری از بازار حسابرسی تحت تأثیر قرار دهد. به عبارت دیگر وجود چنین شکافی در حرفه حسابرسی باعث خواهد شد تا حساب‌رسان با دوری از فلسفه وجودی این حرفه، هویت اجتماعی خود را از دست بدهند و این مسئله باعث بروز معضلی به نام «تساهل با صاحبکاران» گردد. فراوانی این دست از تعارضات در حرفه حسابرسی به تدریج کارکردهای حرفه‌ای را با چالش جدی مواجه می‌کند و باعث خواهد شد تا عملکردهای حساب‌رسان تحت تأثیر بروز چنین اختلال‌هایی از کارآمدی اثرگذاری بر کیفیت مطبوع تصمیم‌گیری‌های مالی برخوردار نباشد. لذا بسط تفکر بریکولاژ به عنوان یک مکانیزم مؤثر در شناخت‌های حرفه‌ای حساب‌رسان این ذهن آگاهی کارکردی را در حرفه ایجاد می‌نماید که با درک شرایط نامتوازن بازار حسابرسی، حساب‌رسان با استدلال‌های مبتنی بر تفکر انتقادی، سطح خلاقیت‌های حرفه‌ای در مواجهه با ناهنجاری‌های اجتماعی را به گونه‌ای مدیریت کنند تا دچار چالش‌های ناشی از تعارض نگردند. براین اساس این مطالعه تلاش دارد تا ضمن ارائه مدل کاربست‌های حرفه‌ای تفکر استراتژیک بریکولاژ حساب‌رسان، ارزیابی نماید تا چه اندازه وجود چنین سازوکار ادراکی می‌تواند به کنترل اختلال‌های ناشی از سریشدگی حرفه‌ای کمک نماید و مانعی برای برهم خوردن تعادل در حرفه حسابرسی گردند.

۲. مبانی نظری

باتوجه به متغیرهای پژوهش، در بخش زیر به تفکیک نسبت به ارائه‌ی مبانی نظری اقدام می‌شود.

تصمیم‌های استراتژیک حساب‌رسان مبتنی بر بریکولاژ

از آنجاییکه این مفهوم در زمره مفاهیم رفتاری و روانشناختی عرصه حسابرسی به حساب می‌آید که در گذشته از مفهوم‌سازی دارای اتکائی برخوردار نیست، تلاش خواهد شد تا براساس مفاهیم مشابه سطح

^۱ Bricolage

^۲ Louridas

تفکر در حسابرسی، قابلیت‌هایی که می‌تواند به توسعه رویکردهای استراتژیک بریکولاژ در تفکرات حسابرسان مؤثر باشد، مورد کنکاش نظری قرار گیرد. لذا تفکر به مثابه یکی از مهارت‌های زندگی بیشتر به عنوان توانایی افراد متفکر برای به چالش کشیدن تفکرات‌شان درک می‌شود (پری^۱، ۲۰۱۴). بی‌شک یکی از پرمخاطب‌ترین مباحث پژوهشی این عصر، بررسی جنبه‌های مختلف تفکر انتقادی است. گستره این مبحث به حدی است که پژوهشگران در سراسر جهان در رشته‌های مختلف و با روش‌های متفاوت، هر یک به نوعی در جهت تبیین و بررسی این مسئله ارزشمند گام نهاده‌اند. تفکر انتقادی به معنای تفکر اندیشمندانه و منطقی است که بر تصمیم‌گیری برای انجام‌دادن چیزی یا باور به آن متمرکز است (انیس^۲، ۲۰۱۴). استانداردهای بین‌المللی حسابرسی همچون (ISA ۲۴۰۰.۲۰۰۴) و (ISA ۳۱۵.۲۰۰۴) بحث درباره تفکر در حسابرسی را براساس کارکردهای تیمی در این حرفه مورد بررسی قرار داده‌اند و به این مسئله می‌پردازند که کارکردهای اشتراکی از منظر ذهنی و تیمی چگونه می‌تواند درباره احتمال یا قابلیت مغایرت‌های مالی ناشی از تقلب، از اثربخشی بالاتری برخوردار باشد (کلی و لاریس^۳، ۲۰۲۳). در این استانداردها آمده است که حسابرسان و شرکای حسابرسی در بررسی‌های مالی و وجود مغایرت‌های احتمالی در صورت‌های مالی صاحبکاران می‌بایست براساس تفکر گروهی اقدام به تصمیم‌گیری نمایند (تان و تان^۴، ۲۰۰۸). در استاندارد شماره ۹۹ حسابرسی ایالات متحده (SAS No ۹۹) با اشاره به طوفان فکری، موضوع تفکر در حسابرسی را با اهمیت توصیف می‌نماید و بر لزوم تشکیل گروه‌هایی مبتنی بر تفکر برای شناخت بهتر تقلب و تصمیم‌گیری‌های حسابرسی در این خصوص تاکید شده است. در واقع گروه‌های تفکری با ترکیب دانش، تخصص و تجربه، تصمیم‌هایی را اتخاذ می‌کند که بر تقویت شفافیت صورت‌های مالی می‌افزاید (مورنو و همکاران^۵، ۲۰۰۷). اما مفهوم گروه‌های تفکری، یک مبحث تئوریک و شناختی نسبت به محتوای افکار گروه‌های حسابرسان می‌باشد.

اینکه چطور مجموعه‌ای از افکار حسابرسان یک نوع قضاوت یا تصمیم درباره صورت‌های مالی را شکل می‌دهند (بریوستر و بارکو^۶، ۲۰۲۰). معمولاً افکار حسابرسان به دلایلی همچون نوع صنعت، عدم رقابت بازار، عدم حساسیت‌های اجتماعی نسبت به شرکت و ... چندان متفاوت نیستند، اما تعامل تفکر و گروه بندی آن ضمن شناخت بهتر الگوهای ذهنی آنان به بکارگیری آن در قضاوت و تصمیم‌گیری کمک می‌کند (ریچ و همکاران^۷، ۱۹۹۷). به عنوان مثال اگر مشخصاً گروهی از حسابرسان صرفاً اعتقاد به شواهد و مستندات داشته باشند، بر این اساس می‌توان گفت، نوعی تفکر آن‌ها تک بعدی و فارغ از هرگونه شهود و شم در تصمیم‌گیری است. بریکولاژ برای اولین بار در حوزه دانش بین رشته‌ای مدیریت و کارآفرینی در سال ۱۹۹۵

^۱ Perry

^۲ Ennis

^۳ Kelly and Larres

^۴ Tan & Tan

^۵ Moreno et al

^۶ Brewster & Bucaro

^۷ Rich et al

توسط مونا‌هنگ^۱ (۱۹۹۵) در زمینه‌های وابسته به دانش علوم انسانی معرفی شد و از ماهیتی مبنی بر تمرکز کردن بر وجود ظرفیت‌های موجود در یک حرفه برخوردار بود. به عبارت دیگر، در این سبک از تفکر، به افراد توصیه می‌شد تا صرفاً موجودیت فعلی یک بخش از مسئولیت‌های محوله را به گونه‌ای ایفا نمایند تا بتوانند به جنبه‌های متفاوتی از عملکردهای گذشته دستیابند (یانگ و لی‌پی‌آهو^۲، ۲۰۲۳). لوی-استراس^۳ (۱۹۹۶) به عنوان یکی از پیشگامان این عرصه، در تعریف این مفهوم، به سطحی از اکتفاء‌پذیری به منابع فعلی و ایجاد اشکال جدیدی از توانمندی‌های فردی اشاره دارد که می‌تواند اهداف حرفه‌ای در یک بستر شغلی را متفاوت از گذشته به ذینفعان عرضه نماید.

فرض اساسی تفکر استراتژیک بریکلاژ بر پایه‌ی هستی‌شناسی فلسفی، از ماهیت حرفه و شناخت متصدیان آن از ارزش‌های اجتماعی بنا شده است که از طریق تقویت مکانیسم‌های اجتماعی در کارکردهای حرفه‌ای به افراد اجازه می‌دهد تا از طریق تحریک انگیزه‌های شغلی، افراد از زوایایی متفاوتی عملکردهای مورد انتظار از منظر نهادی و اجتماعی را ارائه نمایند (باکر و نلسون^۴، ۲۰۰۵).

در این صورت، کارکنان ممکن است از بداهه‌نوازی^۵ و تدبیر^۶ یا بازآفرینی^۷ مشترک برای توسعه ارزش‌های اجتماعی ذینفعان استفاده نمایند (دویاماجیان و رولینگ^۸، ۲۰۱۰). سین‌یارد و همکاران^۹ (۲۰۱۴) نیز توسعه این شیوه از تفکر را مبنایی برای خلق ایده و به اشتراک‌گذاری آن برای رسیدن به اهداف مشترک سازمان با کارکنان قلمداد می‌کند. باکر و همکاران^{۱۰} (۲۰۰۳) با تمرکز بر این پدیده، در ابتدا تلاش نمودند تا تأثیرات آن بر نحوه‌ی مواجهه‌شدن کارآفرینان با مسائل و مشکلات را مورد بررسی قرار دهند، که نتایج حکایت از ظهور خلاقیت‌های فردی در نحوه‌ی سازگاری با چالش‌ها و مشکلات مرتبط با آن بود که می‌توانست مانع از اهمال‌کاری منفعلانه گردد.

ون‌دی‌والی^{۱۱} (۲۰۱۴) با الگوبردازی از این نتایج، ماهیت این شیوه از تفکر را به سازمان‌ها و مشاغلی که از فشار روانی بالاتری برخوردار بودند، ارجاع داد و نتیجه‌گیری نمود، بکارگیری این شیوه از تفکر می‌تواند ظرفیت‌های فردی در تاب‌آوری شغلی را افزایش دهد و افراد در مواجهه با بحران‌های شغلی، به دلیل شناخت نهادینه شده از ارزش‌های حرفه‌ای و اجتماعی، واکنش معقولانه‌تری داشته باشند.

^۱ Monaheng

^۲ Yang and Leppäaho

^۳ Levi-Strauss

^۴ Baker and Nelson

^۵ Improvisation

^۶ Resourcefulness

^۷ Co-shaping

^۸ Duymedjian and Ruling

^۹ Senyard et al

^{۱۰} Baker et al

^{۱۱} Van de Walle

فشارهای منتهی به سریشدگی در حسابرسی

با توجه به رابطه و تبادل (وجه مشترک) کار و خانواده و هم چنین موضوع تقسیم و تجمیع نقش‌های کار و خانواده رویکردهای تفکیک^۱، جبران^۲ و ریزش^۳ مطرح می‌گردد. سرریز، تاثیر متقابل حوزه‌های کاری و غیرکاری بر یکدیگر را بیان می‌کند (روثبارد و همکاران^۴، ۲۰۰۶). در تحقیقات موجود دو نوع از سرریز مورد توجه قرار گرفته‌اند.

۱. نوع اول سرریز با شباهت بین دو حوزه ارتباط دارد، یعنی جایی که یک سازه در یکی از حوزه‌ها با «سازه‌ای متمایز اما مرتبط» در حوزه‌ای دیگر در رابطه است (مثلاً رضایت شغلی در حوزه کاری به طور مثبتی با رضایت خانوادگی در حوزه خانواده در ارتباط است).

۲. دومین نوع سرریز شامل ارتباط داخلی بین حوزه‌های کاری و غیرکاری است، آن هم به این دلیل که تجارب کسب شده در یک حوزه بر رفتارها در حوزه دیگر تاثیرگذار هستند (چن و همکاران^۵، ۲۰۲۰). از نظریه سرریز بین حوزه‌های کار و خانواده مدارک زیادی موجود است که از سرریزهای رفتاری و عاطفی حوزه‌های یاد شده حمایت می‌کند.

اخیراً نظریه سرریز علاوه بر حوزه‌های کار و خانواده در حوزه‌های کار و جامعه، خصوصاً تحت عنوان دیدگاه ادغام مشاغل نیز مطرح شده است. براساس این نظریه، وابستگی‌های افراد در کار، تنها عملکردی از عامل‌های غیرکاری نیستند بلکه عامل‌های جامعه یا غیرکاری، نقش مساوی و اساسی (موثری) دارند. ارتباطات افراد با جوامع باعث دریافت سازگاری با اعضای جامعه می‌شود، همچنین پذیرفتن هزینه ترک جامعه نه تنها وسیله‌ای برای تعیین موقعیت افراد در جامعه است، بلکه مانند حفظ افراد باعث شکل‌گیری رفتارهای آن‌ها در کار نیز خواهد بود. تحقیق در خصوص ادغام مشاغل، ادعاهای فوق‌الذکر را ثابت می‌کند. زیرا ادغام جامعه با تمایل افراد برای جابه‌جایی و غیبت‌های اداری (از کار) تاثیرگذار است. در تکمیل نظریه سرریز می‌توان به مطالعات کرچ‌مری^۶ اشاره نمود. در این مطالعات مشخص گردیده به دلیل اثرگذاری درگیری افراد در نقش‌های جامعه بر پیشرفت‌های ایشان در نقش‌های سازمان، سرریز بین کار و جامعه ایجاد می‌گردد. براساس این نظریه، نقش‌های غیرکاری با ارزش‌های کاری افراد به طور محکمی در رابطه است و به تولید عقاید جدید کاری و عملکردهای کاری کمک می‌نماید. همچنین منابعی که فرد در حوزه جامعه جمع می‌کند به طور مثبتی با عملکردهای وی در نقش‌هایش در سازمان در رابطه است (وایدانوف^۷، ۲۰۰۹). برای مثال سرمایه اجتماعی جامعه با عملکردهای کاری و موفقیت‌های کارآفرینی به طور مثبتی در ارتباط است. بنابراین براساس نظریه سرریز، نتیجه‌گیری می‌شود که گوناگونی وابسته به تجارب در حوزه جامعه،

^۱ Segmentation

^۲ Compensation

^۳ Spillover

^۴ Rothbard et al

^۵ Chen et al

^۶ Kirchmeyer

^۷ Voydanoff

بر رفتارهای کاری افراد (مانند تمایل افراد برای ماندن در یک سازمان) تاثیر گذار است (سلواراجان و همکاران^۱، ۲۰۱۶).

لامبرت تصریح می‌نماید ریزش می‌تواند مثبت یا منفی باشد. در نمونه اول نشان داده می‌شود که چگونه کارگرانی که مشاغل شان حد معینی از مشارکت آن‌ها در تصمیم‌گیری را ایجاب می‌کند، توانسته‌اند از مهارت‌های تازه توسعه یافته شان در این زمینه، برای کنار آمدن با فرزندان‌شان به نحوی کارآمدتر بهره ببرند. در نمونه‌ای دیگر مشخص می‌شود که چگونه پرخاشگری ناشی از کار؛ به محیط دیگری منتقل می‌شود و مسائل کاری از محیط کار به فعالیت‌های دیگر زندگی ریزش می‌کند. الزاماً استرس‌های محیط کار بر حوزه خانواده اثر منفی ندارد. یکی از دلایل آن را می‌توان در نوع شخصیت افراد جستجو نمود، زیرا شخصیت هر فرد بر کنترل موثر نتایج آزاردهنده استرس‌های کاری و کاهش آن، و هم چنین در بهبود و افزایش رفاه اثر گذار است. اگرچه عموماً بر این باورند که خصوصیت‌های شخصیتی افراد و کنترل واکنش‌ها باعث ایجاد تاثیرات میانجی می‌گردد (چنگ و همکاران^۲، ۲۰۲۱).

پیشینه پژوهش

بکثیر و پارسی (۲۰۲۴) مطالعه‌ای با عنوان «اشتراک‌سازی حسابداری‌های پایدار در حوزه مدیریت شهری بر مبنای تفکر بریکولاژ» انجام دادند. این مطالعه به لحاظ روش شناسی، موردی می‌باشد که براساس مرور ادبیات نظری بر پایه نظریه شبکه‌کنشگر می‌باشد. این مطالعه نشان داد که حسابداری بر پایه تفکر بریکولاژ می‌تواند در پایداری مدیریت شهری مؤثر عمل نماید، چراکه با هماهنگی بین واحدهای عملکردی سطح شفافیت‌های مالی دستگاه‌های وابسته به مدیریت شهری افزایش می‌یابد و این مسئله به پاسخگویی بهتر به نیازهای ذینفعان می‌تواند منتج گردد. راشید و همکاران^۳ (۲۰۲۴) مطالعه‌ای با عنوان «دیدگاه حسابرسان از نظر شیوه تفکر تحلیلی در مورد تقلب مالی در پاکستان: ارزیابی جسارت و نیاز به مشروعیت» انجام دادند. در این مطالعه که از نظر روش شناسی کیفی بودند، از طریق مصاحبه با ۵۰ حسابرسان در پاکستان، تلاش گردید تا با جمع‌آوری دیدگاه‌ها در مورد ماهیت و شیوه‌ی شناخت تحلیلی حسابرسان در خصوص تقلب مالی فراگیر شرکت‌های پاکستانی، مدلی مبتنی بر جسارت و مشروعیت حرفه‌ی حسابرسان ایجاد گردد. مدل ارائه شده گویایی این موضوع است که کاهش جسارت‌های حرفه‌ای در حسابرسان از یک سو سبب ضمن اینکه کاهش شناخت تحلیلی حسابرسان را در بر داشته است در عین حال مشروعیت حرفه‌ای را تحت تأثیر قرار داده و باعث گسترش فراگیر تقلب‌های مالی از طریق ضد و بند صاحبکاران با حسابرسان گردیده است. این نتایج نشان می‌دهد حرفه حسابرسان در پاکستان از نقش نظارت مؤثر و مبتنی جسارت‌های حرفه‌ای فاصله گرفته است که این موضوع مشروعیت حرفه حسابرسان تا حد زیادی تحت تأثیر قرار داده است. ماگانگیلی و همکاران (۲۰۲۳) مطالعه‌ای با عنوان «بررسی تأثیر تضاد نقش و ابهام نقش بر کیفیت حسابرسان

^۱ Selvarajan et al

^۲ Cheng et al

^۳ Rashid et al

با استقلال به عنوان یک متغیر تعدیل کننده» انجام دادند. روش شناسی این مطالعه کمی است و شرکت‌های حسابداری عمومی^۱ (KAP) در شهر ماکاسار اندونزی، با کل نمونه ۸۶ پاسخ دهنده مورد بررسی قرار گرفتند. جمع‌آوری داده‌ها با توزیع پرسشنامه و آزمون فرضیه تحقیق صورت گرفت و از نرم افزارهای اس پی اس اس و تحلیل رگرسیون چندگانه مورد بررسی قرار گرفتند. نتایج نشان داد که تعارض نقش و ابهام نقش تأثیر منفی و معناداری بر کیفیت حسابداری دارد، به این معنی که هر چه سطح تعارض نقش و ابهام نقش در حسابرس بالاتر باشد، کیفیت حسابداری حاصل از آن پایین‌تر خواهد بود. علاوه بر این، مشخص شد که استقلال می‌تواند اثر تعارض نقش و ابهام نقش را بر کیفیت حسابداری تعدیل کند، به این معنی که وجود استقلال حسابرس می‌تواند اثر تعارض نقش و نقش را بر کیفیت حسابداری تضعیف نماید. عمومی و همکاران (۱۴۰۴) مطالعه‌ای با عنوان «بررسی تأثیر ابعاد استرس شغلی و فشار بودجه زمانی بر کیفیت حسابداری با تأکید بر نقش واسطه‌ای فرسودگی شغلی» انجام دادند. مورد مطالعه ۳۸۴ نفر از اعضای جامعه حسابداران رسمی ایران طی بهار و تابستان ۱۳۹۹ بود. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه استفاده شد. برای تحلیل داده‌ها نیز از روش مدل سازی معادلات ساختاری به وسیله نرم افزار «Smart PLS ۳» و «SPSS19» استفاده گردید. نتایج نشان داد بین ابعاد استرس شغلی و کیفیت حسابداری به صورت مستقیم همبستگی منفی و معنی داری وجود داشت، همچنین ابعاد استرس شغلی و فرسودگی شغلی نیز به صورت مستقیم همبستگی مثبت و معنی داری با یکدیگر داشتند. در نهایت، نقش میانجی فرسودگی شغلی در رابطه بین ابعاد استرس شغلی و کیفیت حسابداری مورد تأیید قرار گرفت. علاوه بر این، با اجرای مدل در حالت تخمین استاندارد مشخص گردید که فشار بودجه زمانی ۶۵/۹ درصد از تغییرات کیفیت حسابداری را به صورت مستقیم پیش بینی می‌کند. ریاحی و همکاران (۱۴۰۲) مطالعه‌ای با عنوان «بررسی نقش واسطه‌ای انطباق‌پذیری مسیر شغلی در رابطه بین رشد مسیر شغلی و رسالت حرفه‌ای با تعارض شغل-خانواده» انجام دادند. جامعه آماری در این پژوهش تمامی معلمان شهرستان فارس در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ که تعداد آن‌ها ۱۳۴۰ نفر بودند. بر اساس قاعده‌ی «کلاین» از این تعداد ۲۵۰ نفر به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای برای نمونه‌گیری در معادلات ساختاری انتخاب شدند. نتایج نشان داد که مدل تعارض شغل-خانواده بر اساس رسالت حرفه‌ای و رشد مسیر شغلی با نقش واسطه‌ای انطباق‌پذیری مسیر شغلی برازش مطلوبی دارد. در این راستا ایجاد زمینه برای رشد مسیر شغلی و افزایش رسالت حرفه‌ای در کنار افزایش انطباق‌پذیری مسیر شغلی در معلمان مدارس زمینه را برای کاهش تعارضات شغل-خانواده فراهم می‌کند. مرور پیشینه‌های پژوهش می‌تواند دلیلی بر بدیع‌بودن مطالعه به لحاظ دانش افزایی باشد، چراکه هیچ یک از مطالعه‌های گذشته نسبت به بررسی کاربست‌های حرفه‌ای تصمیم‌های استراتژیک حسابرسان بر فشارهای منتهی به سریشدگی اقدام ننموده‌اند و این مطالعه می‌تواند ضمن اثربخش بودن در کارکردهای شناختی مسئله، به توسعه ادبیات نظری حوزه دانش رفتار حسابداری کمک نماید.

^۱ Public Accountant Firm

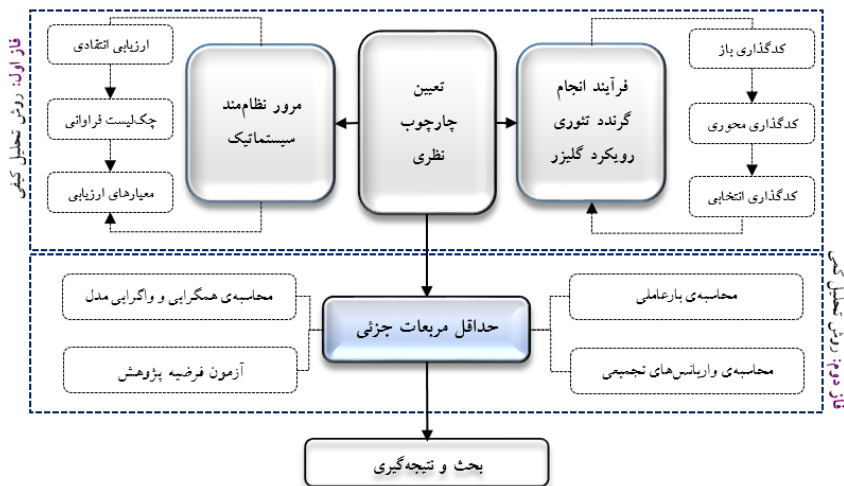
۳. روش پژوهش

در دسته‌بندی‌های روش شناسی برای توصیف آرکان علمی یک مطالعه، معمولاً سه بخش هدف؛

نتیجه و نوع داده می‌بایست مدنظر قرار گیرد. لذا این مطالعه براساس این سه حوزه به ترتیب زیر بیان خواهد شد. براین اساس این مطالعه را می‌بایست به لحاظ هدف، در زمره مطالعه‌های اکتشافی/توصیفی دسته‌بندی نمود، چراکه از یک سو برای شناسایی زمینه‌های کارکردی تفکر استراتژیک بریکولاژ حساب‌رسان از مصاحبه بهره برده می‌شود و از سویی دیگر مبنای شناسایی نوع اختلال‌های ناشی از سریشدگی فشارهای حرفه حساب‌رسی، چک‌لیست‌های سیاهه ارزیابی انتقادی می‌باشد. چون هیچ یک از دو متغیر این مطالعه به لحاظ شناسایی یک چارچوب نظری منسجم برای بسط ابزاری از پشتوانه‌ی کافی برای رسیدن به نتیجه آزمون فرضیه پژوهش برخوردار نمی‌باشند.

به لحاظ ماهیتِ نظر نتیجه نیز بایستی اذعان نمود، این مطالعه توسعه‌ای تلقی می‌شود، زیرا هم کارکردی تفکر استراتژیک بریکولاژ حساب‌رسان و اختلال سریشدگی فشارهای حرفه حساب‌رسی به دلیل عدم انسجام نظری و چارچوب محتوایی یکپارچه در بستر مطالعه، نیاز به واکاوی محتوایی و شناختی دارند تا بتوان براساس آن ابعاد هریک از آن را در دانش حساب‌رسی بسط داد. لذا این مطالعه به توسعه این مفاهیم در بستر دانش حساب‌رسی کمک می‌کند و مبنای برای انجام مطالعه‌های بیشتر در آینده می‌تواند تلقی گردد. در نهایت از منظر نوع داده، این مطالعه را می‌بایست ترکیبی یا دو فاز (کیفی-کمی) تلقی نمود، چراکه در فاز کیفی از طریق نظریه داده بنیاد و انجام مصاحبه ابتدا زمینه‌های کارکردی تفکر استراتژیک بریکولاژ حساب‌رسان شناسایی می‌شود و سپس طی چندین مرحله فرآیند غربالگری محتوایی سیستماتیک، نسبت به تعیین نوع اختلال‌های ناشی از سریشدگی فشارهای حرفه حساب‌رسی اقدام می‌گردد، تا براساس تحلیل دلفی پایایی ابعاد شناسایی شده، امکان تعمیم ابعاد مورد بررسی به بستر مطالعه ممکن باشد. در فاز کمی این مطالعه نیز از تحلیل حداقل مربعات جزئی بهره برده می‌شود. بدین صورت که ابزارهای پژوهش به صورت پرسشنامه‌ای و پس از کسب نتایج بخش کیفی ساخته خواهند شد و مبنایی برای آزمون فرضیه پژوهش تلقی می‌شوند. با عنایت به تشریح مبانی روش شناسی این مطالعه، به منظور افزایش سطح شناخت بهتر، در ادامه چارچوب روش شناسی پژوهش ارائه می‌گردد.

شکل (۱) چارچوب روش شناسی مطالعه

لذا با اتکاء به رعایت چنین اصولی در روش شناسی، این مطالعه از طریق رویکرد گلیر در تحلیل نظریه داده بنیاد و مرور نظام‌مند پژوهش‌های مشابه، ابتدا ابعاد مدل نظری تفکر استراتژیک بریکولاژ حساب‌رسان و تعارض ناشی از سریشدگی فشار در حرفه حسابرسی را تعیین می‌نماید، سپس از طریق فرآیند روش تحلیل دلفی فازی مولفه‌های محوری و از طریق فرآیند دلفی کلاسیک مضامین مفهومی مورد بررسی قرار می‌گیرند تا از طریق پایایی ارزیابی شوند. در نهایت در فاز کمی طی فرآیند تحلیلی حداقل مربعات جزئی (PLS) نسبت به آزمون فرضیه پژوهش اقدام لازم صورت می‌گیرد.

جامعه آماری و تعیین نمونه پژوهش

همسو با ماهیت تشریح شده در انجام این مطالعه از نظر روش شناسی، برای شناسایی ابعاد چارچوبی دو متغیر این مطالعه از دانش حسابرسی (تفکر استراتژیک بریکولاژ و اختلال سریشدگی حرفه حسابرسی)، در بخش کیفی با مشارکت خبرگان و اندیشمندان علمی جامعه حسابرسی از دو ابزار مصاحبه و پرسشگری به صورت امتیازی، بهره برده می‌شود. لذا این افراد برای انتخاب شدن می‌بایست در حدود اهداف این مطالعه، از ویژگی‌های دارای کفایت به ترتیب زیر برخوردار بودند.

❖ اولاً که خبرگان به واسطه‌ی پژوهش‌های علمی گذشته در حوزه‌های رفتاری و تخصصی به لحاظ آشنایی با استانداردها و آیین رفتار حرفه‌ای می‌بایست از روزه‌ی علمی مناسبی برخوردار بودند که برای این منظور از دو راه کار مرور بانک اطلاعاتی و استفاده از دروازه بانان اطلاعات بهره برده شد.

❖ ثانیاً خبرگان مشارکت کننده در بخش کیفی مطالعه می‌بایست، با پرتکل‌های انجام مصاحبه و نحوه امتیازدهی به چک‌لیست‌های امتیازی آشنا بودند که این مسئله صرفاً جهت دستیابی به نتایج قابل اتکاءتری از اهداف مطالعه مدنظر قرار گرفت تا تلاش گردد افراد شاخص‌تری برای مشارکت در این مطالعه مجاب شوند.

لذا با اتکاء به این معیارها، جستجو برای رسیدن به افراد مطلع و متمایل به انجام مصاحبه آغاز گردید. برای این منظور ابتدا محققان این پژوهش، لیستی از خبرگان و اندیشمندان در حوزه‌های رفتاری و شناختی از کارکردهای حرفه‌ای حسابرسی که در دسترس بودند، مشخص کردند تا بتوانند با درخواست‌های رسمی از آنان برای مشارکت در این مطالعه دعوت نمایند. با این حال یکی از چالش‌هایی پژوهش‌هایی کیفی دارند این است که غالباً متقاعدسازی برای انجام مصاحبه و رفت و برگشت‌های چک‌لیست‌های امتیازی به دلیل زمان بر بودن، سخت می‌باشد و برای این منظور لازم است در مرحله اول تعداد بیشتری از خبرگان مدنظر قرار گیرند.

برای این منظور تماس‌های اولیه با ۲۸ نفر از افراد اولیه در لیست انتخابی صورت پذیرفت و با تهیه توضیح‌های مقدماتی در خصوص ماهیت مطالعه، تلاش شد تا بررسی گردد چه تعداد از این درخواست‌های ارسالی مورد تأیید قرار می‌گیرد. از مجموع ارتباطات با افراد و استفاده از تکنیک دروازه‌بانان اطلاعات به عنوان افراد اثرگذار بر خبرگان جهت مشارکت، تعداد ۱۶ درخواست پاسخ داده شد تا از میان این افراد و به واسطه محدودیت‌هایی همچون مسافت؛ عدم آمادگی در رابطه با انجام مصاحبه و از همه مهمتر، نقطه اشباع تئوریک، تعداد ۱۲ نفر به عنوان مصاحبه شونده و مشارکت‌کنندگان در چک‌لیست‌های امتیازی مرور نظام‌مند انتخاب گردند.

لذا بیشتر افراد مشارکت‌کننده یا حسابدار رسمی بودند یا به عنوان عضو تدوین‌کننده استانداردهای حسابرسی و آموزش حرفه‌ای بودند، استفاده شد. نکته حائز اهمیت این است باتوجه به محدودیت‌های انجام مصاحبه حضوری و توزیع چک‌لیست‌های امتیازی، تا حد امکان از راه‌کارهای جایگزین همچون تماس تلفنی و نرم‌افزارهای ارتباطی اجتماعی استفاده شود. بر این در بهره‌مندی از ابزار مصاحبه، تعداد ۵ مورد به صورت حضوری و مابقی مصاحبه‌ها به صورت سایر راه‌کارهای توضیح داده شده بود. همچنین در بهره‌مندی از نظرات تخصصی خبرگان در ابزار چک‌لیستی، از طریق کانال ارتباطی ایمیل بهره‌برده شد.

ذکر این نکته حائز اهمیت است که رعایت اصول اخلاقی در حفظ مباحث و دیدگاه‌های آن‌ها در همان ابتدا تأکید می‌شد، تا اطمینان و اعتماد آن‌ها برای انجام مصاحبه‌ها جلب گردد. روش نمونه‌گیری در این بخش، نمونه‌گیری نظری بود و در این فرآیند تلاش شد تا انتخاب نمونه‌ها در جهت به وجود آوردن یک نظریه به گونه‌ای انجام گیرد که شناخت نظری در خصوص موضوع مورد مطالعه وجود داشته باشد. در واقع در این روش نمونه‌گیری، از موارد مشابهی که در یک جامعه هدف وجود دارند، اطلاعات جمع‌آوری شد تا مشخص شود که تئوری‌های رفتاری در زمینه‌ی مورد بررسی تقویت شود (رنجبر و همکاران، ۱۳۹۱). لذا باتوجه به توضیح‌های ارائه شده، طبق جدول (۱) اقدام به ارائه ویژگی‌های خبرگان پژوهش می‌گردد.

جدول ۱: ویژگی‌های خبرگان مطالعه

مشارکت‌کنندگان	جنسیت	مدرك تحصیلی	حوزه تخصصی	محل فعالیت
نفر اول	زن	دکتری	حسابداری	دانشگاه تهران
نفر دوم	مرد	دکتری	حسابداری	دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود و حسابدار رسمی
نفر سوم	مرد	دکتری	حسابداری	دانشگاه شهید بهشتی
نفر چهارم	مرد	دکتری	حسابداری	دانشگاه شهید بهشتی و حسابدار رسمی

نفر پنجم	زن	دکتری	حسابداری	دانشگاه خوارزمی
نفر ششم	مرد	دکتری	حسابداری	دانشگاه شهید بهشتی و حسابدار رسمی
نفر هفتم	مرد	دکتری	حسابداری	دانشگاه ممفیس آمریکا
نفر هشتم	زن	دکتری	حسابداری	دانشگاه الزهرا
نفر نهم	زن	دکتری	حسابداری	دکتری حسابداری و عضو کمیته تدوین استانداردهای حسابرسی
نفر دهم	زن	دکتری	حسابداری	عضو کمیته تدوین استانداردهای حسابداری
نفر یازدهم	مرد	دکتری	حسابداری	دانشگاه سالفورد منچستر انگلستان
نفر دوازدهم	زن	دکتری	حسابداری	دانشگاه تربیت مدرس

در فاز کمی مطالعه حاضر باتوجه به نوع ماهیت مطالعه مبنی بر بررسی رویکردهای ادراکی و اثرگذار بر اختلال‌های شغلی، از حساب‌برسان مستقل بهره برده شد تا با تعیین حجم نمونه با فرض جوامع نامحدود در فرمول کوکران، تعداد مشارکت‌کنندگان پیش‌فرض تعیین گردند. لذا با ارائه این رابطه تلاش می‌شود تا روند تعیین حجم نمونه مشخص گردد.

$$n = \frac{Z_{\alpha}^2 pq}{d^2}$$

در این فرمول

n = تعداد نمونه؛ Z_{α}^2 = مقدار نرمال استاندارد یعنی عدد ۱/۹۶؛ pq = نسبت صفت متغیر یعنی عدد ۰/۵؛ d^2 = احتمال خطای اندازه‌گیری است برابر با ۰/۰۵؛ حال باتوجه به محاسبه انجام شده زیر:

$$\frac{1.96^2 \times 0.5 \times 0.5}{0.05^2} \cong 384$$

تعداد تقریبی حجم نمونه برابر با ۳۸۴ نفر می‌تواند باشد که بسته به سطح مشارکت اعضای جامعه هدف فاز کمی، این نسبت می‌تواند تغییر کند. لذا باتوجه به رعایت نسبت ۱۰ درصد در نرخ بازگشت پرسشنامه، تعداد ۴۵۰ پرسشنامه توزیع شد که از این تعداد ۴۱۲ پرسشنامه برگشت گردید که تعداد ۴۰۵ پرسشنامه کامل و دارای صحت بررسی، برای آزمون فرضیه مورد استفاده قرار گرفت. براساس فرآیند توزیع پرسشنامه، نرخ بازگشت توزیع پرسشنامه‌های به ترتیب زیر ارائه می‌شود:

جدول (۲) توزیع و نرخ بازگشت پرسشنامه‌ها

معیارهای محاسبه	تفسیر
حداقل نمونه آماری	$n = 384$
پرسشنامه توزیع شده	$DQ = 450$
پرسشنامه دریافت شده	$RQ = 412$
پرسشنامه قابل تجزیه و تحلیل	$AQ = 405$
نرخ بازگشت (درصد)	$RR = 412/450 = 91.55\%$
نرخ تحلیل	$AR = 405/450 = 90\%$

همانطور که مشاهده می‌شود، با توزیع ۴۵۰ پرسشنامه بین مشارکت‌کنندگان باهدف پوشش ۱۰٪ نرخ بازگشت، تعداد ۴۱۲ پرسشنامه برگشت داشت که از این تعداد ۴۰۵ مورد قابل تحلیل بود که براین اساس

عدد ۹۱/۵۵ درصد مبنای نرخ بازگشت پرسشنامه‌ها و عدد ۹۰ درصد نیز مبنای قابل تحلیل بودن پرسشنامه‌ها است که براساس پژوهش نایلز^۱ (۲۰۰۶) از حد تناسبی مناسبی برخوردار می‌باشد.

گردآوری و تجزیه و تحلیل

باتوجه به دو بخشی بودن مطالعه در بخش کیفی مبنی بر تفاوت ماهیت تحلیلی متغیرها، هریک از فرایندهای گردآوری اطلاعات هریک از دو متغیر تفکر استراتژیک بریکولاژ و اختلال ناشی از سریشدگی حرفه‌ای به تفکیک ارائه می‌شود. سپس در گام آخر فرآیند گردآوری داده‌های بخش کیفی، نسبت به ارائه‌ی فرآیند تحلیل دلفی اقدام می‌شود.

الف) فرآیند گردآوری تفکر استراتژیک بریکولاژ در بخش اول کیفی

براساس توضیح موارد فوق‌الذکر در خصوص ماهیت روش شناسی مطالعه جهت ارائه‌ی شناسایی ابعاد کاربست حرفه‌ای تفکر استراتژیک بریکولاژ حسابرسان در بخش اول گردآوری داده‌های کیفی این مطالعه، از نظریه داده بنیاد بهره برده شده است. در این فرآیند ابزار مورد استفاده مصاحبه می‌باشد و طی سه مرحله کدگذاری باز؛ محوری و انتخابی، چارچوب نظری پژوهش حاضر ارائه می‌شود. در واقع هدف از این روش تحلیل به پشتوانه‌ی توضیح‌های روش شناسی ارائه شده، دستیابی به الگویی از ابعاد ظاهرشونده‌ای است که تا قبل زمینه‌های آن در دانش حسابرسی مدنظر قرار نگرفته است.

در این فرآیند پس از انجام هر مصاحبه به ترتیب نسبت به کدگذاری باز؛ کدگذاری محوری و کدگذاری انتخابی اقدام لازم صورت می‌گیرد. لذا باتوجه به اینکه از ابتدا پیش‌فرض‌های منسجمی در مورد مسئله‌ی مورد مصاحبه وجود ندارند و صرفاً به واسطه‌ی شناخت اولیه از مبانی نظری ارائه شده، مصاحبه در مراحل اول به صورت باز انجام می‌شود تا با تعیین مضامین مفهومی اولیه، در ادامه باهدف رسیدن به نقطه اشباع تئوریک، مصاحبه‌ها نیمه‌ساختارمند به اجرا در آیند تا در مرحله کدگذاری باز به کدگذاری محوری، توازن بین کدها رعایت شود. به طوریکه پس از ظاهرشدن مضامین اولیه از کدگذاری باز، برای تفکیک مولفه‌ها در قالب مقوله‌های کلی، مصاحبه‌ها به صورت نیمه‌ساختاریافته و ساختاریافته، پیشرفت تا نحوه‌ی دستیابی به نقطه‌ی اشباع نظری مشخص گردد.

لازم به توضیح است که در طول انجام مصاحبه، سوالات برحسب شرایط مصاحبه و رویکردهای خبرگان، به طور مداوم تعدیل می‌شد تا فرآیند کدگذاری داده‌ها از مسیر جریان اصلی پدیده‌ی مورد بررسی خارج نگردد. بدین منظور برخی از پُر تکرارترین سوالات مصاحبه به ترتیب زیر ارائه می‌شود:

۱. چه زمینه‌های محرکی در شناخت حسابرسان وجود دارد که می‌تواند در ایجاد تفکر استراتژیک حسابرسی مؤثر باشد؟
۲. تاچه اندازه نقش تحریک قابلیت‌های شهودی حسابرسان را می‌توان عاملی برای شکل‌گیری تفکر استراتژیک تلقی نمود؟

۳. تاجه اندازه تجربه حرفه‌ای می‌تواند به ظهور زمینه‌های استنتاج (برداشت مبتنی بر شواهد) در قضاوت حسابرسان منتج شود؟
۴. تاجه اندازه مهارت‌های مبتنی بر تحلیل وقایع عملکردی در حرفه‌ی حسابرسی می‌تواند به ساخت استدلال‌های استقرائی در حسابرسی کمک نماید؟
۵. چه زمینه‌هایی از محرک‌های استدلالی در حسابرسی وجود دارد که می‌تواند سطح تفکر استراتژیک در حسابرسان را تقویت نماید؟
۶. تاجه اندازه نقش انتظارات از حرفه حسابرسی را می‌توان مبنایی برای تقویت سطح تفکر استراتژیک در حسابرسان تلقی نمود؟
۷. چه جنبه‌هایی از شناخت حسابرس از بازار رقابتی، به توسعه‌ی سطح تفکر استراتژیک در حرفه‌ی حسابرسی کمک می‌کند؟
۸. تاجه اندازه تفسیر مبتنی بر قابلیت‌های استنباطی در حسابرس، فرصت شکل‌گیری تفکر استراتژیک را در حرفه ایجاد می‌کند؟
۹. چه جنبه‌هایی در فرآیندهای تعاملی بین حسابرسان با صاحبکاران وجود دارد که در شکل‌گیری تفکر استراتژیک در حرفه‌ی حسابرسی می‌تواند نقش داشته باشد؟
۱۰. چه مهارت‌های فردی از حسابرسان، مبنایی در توسعه‌ی ظرفیت‌های شکل‌گیری تفکر استراتژیک در حرفه‌ی حسابرسی قلمداد می‌شود؟

لازم به توضیح است که جمع‌آوری داده‌ها در این فرآیند می‌بایست از درون پدیده‌ی مورد بررسی حادث شود، به طوریکه الزاماً سوالات مصاحبه‌ی مشخصی برای تمامی مصاحبه‌ها در نظر گرفته نشود. به عبارت دیگر سوالات برحسب نوع آگاهی خبرگان و براساس بیان نظرات آن‌ها در لحظه می‌بایست انتخاب می‌شد تا جملات ارائه شده در مصاحبه، بدون داشتن درک عمیقی از آن توسط مصاحبه شونده‌گان رها نمی‌شد. براین اساس فرآیند طرح سوالات پژوهش به صورت رفت و برگشت^۱ که اصطلاحاً به آن «U» گفته می‌شود (شایبرهافر^۲، ۲۰۲۳)، مدنظر قرار می‌گرفت. براین اساس با تلفیق روش‌های گردآوری داده به شکل مصاحبه‌های بدون ساختار و نیمه‌ساختار یافته، تلاش می‌شد تا یادداشت‌برداری نظری در حین مصاحبه و سریعاً پس از اتمام مصاحبه صورت گیرد تا مضامین قابل استنادتری به دلیل آمادگی ذهنی مصاحبه‌کنندگان از جلسه برگزار شده، بدست آید و از سوگیری‌های احتمالی در کدگذاری جلوگیری شود. در نهایت بازه زمانی انجام هر مصاحبه به طور میانگین ۵۲ دقیقه بود که بسته به عمق هر مصاحبه، زمان اختصاص داده شده به هر مصاحبه شونده بین ۴۵ تا ۷۰ دقیقه بود.

در این مسیر طبق پرتکل‌های مصاحبه، سوالات باز به صورت رفت و برگشتی از خبرگان پرسیده شد و با کدگذاری در پایان هر مصاحبه تلاش می‌شد تا در لایه اول دسته‌بندی، کدهای باز مشابه در یک مولفه

^۱ Turn and Turn

^۲ Scheibelhofer

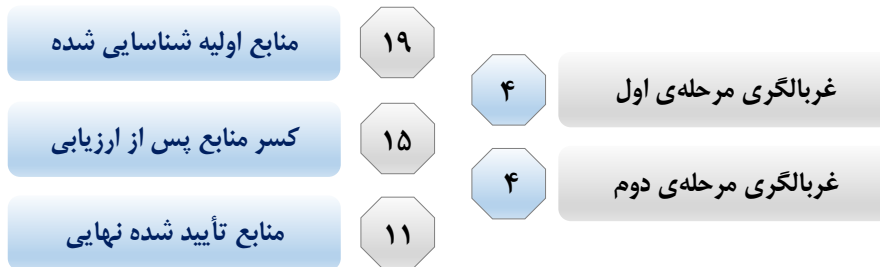
قرار گیرند. سپس طی کدگذاری محوری، مولفه‌های مشابه به یک مقوله اختصاص یابند. حائز اهمیت است که در این فرآیند، زمان اتمام مصاحبه‌ها به شیوه‌ی علمی مورد توجه قرار گیرد. برای این منظور از فرآیند نقطه‌ی اشباع نظری می‌بایست بهره برده می‌شد، به این صورت که پس از هر مصاحبه، کدگذاری باز و تا حدی کدگذاری محوری انجام می‌گرفت تا با مشخص شدن مفاهیم و اشتراکات مفهومی، دسته‌بندی مولفه‌ها و مقوله‌ها در قالب یک چارچوب نظری، هویدا گردد.

لذا با تلفیق روش‌های گردآوری داده به شکل مصاحبه‌های بدون ساختار و نیمه‌ساختار یافته، تلاش می‌شد تا یادداشت‌برداری نظری در حین مصاحبه و سریعاً پس از اتمام مصاحبه صورت گیرد تا مضامین قابل استنادتری به دلیل آمادگی ذهنی مصاحبه‌کنندگان از جلسه برگزار شده، بدست آید و از سوگیری‌های احتمالی در کدگذاری جلوگیری شود. با ارائه‌ی این توضیحات، طی ۱۳ مصاحبه‌ی انجام شده، دسته‌بندی کدها مشخص شدند و مبنای رسیدن به نقطه اشباع تئوریک به دلیل عمق مصاحبه‌ها، به طور تقریبی از مصاحبه‌ی هشتم، ظهور یافتند. پس از مصاحبه هشتم، تمرکز مطالعه بر روی دستیابی به توازن کدها از طریق مصاحبه نیمه‌عمیق، ادامه یافت تا در مصاحبه‌ی سیزدهم، مشخص گردید مفهوم جدید و متفاوتی نسبت به مفاهیم قبلی اضافه نمی‌شود و در این نقطه، اتمام مصاحبه‌ها و شروع فرآیند کدگذاری محوری و انتخابی تلقی گردید.

ب) فرآیند گردآوری فشارهای منتهی به سریشدگی در حسابرسی در بخش دوم کیفی

در گام دوم جمع‌آوری داده‌ها مبنی بر شناسایی نوع فشارهای منتهی به سریشدگی در حسابرسی، از فرآیند غربالگری محتوایی سیستماتیک استفاده می‌شود. در این فرآیند با انتخاب پژوهش‌های مشابه مفهوم مورد بررسی در بازه زمانی تعیین شده، نسبت به انجام ارزیابی انتقادی براساس ده معیار این تحلیل اقدام می‌شود. لذا با ارجاع به موتورهای جستجو تلاش گردید تا در گام اول، پژوهش‌های مرتبط انتخاب شوند تا در ادامه براساس فرآیندهای تحلیل ارزیابی انتقادی، اقدام به شناسایی فشارهای منتهی به سریشدگی در حسابرسی گردد. دوره زمانی جهت واکاوی پژوهش‌های مشابه، ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۴ و ۱۳۹۹ تا ۱۴۰۲ بوده است. نکته قابل توجه این است تمرکز بر پژوهش چندسال گذشته، باهدف یکپارچگی بیشتر ادبیات نظری مبنی بر شناسایی ابعاد این پدیده صورت گرفته است. در گام بعدی باهدف دستیابی به پژوهش‌های مرتبط با حوزه‌ی پژوهش اقدام به غربالگری سه مرحله‌ای اولیه شامل غربالگری عنوان؛ محتوا و تحلیل توسط محققان این مطالعه گردید. لذا طبق شکل (۲) پژوهش‌های اولیه در این گام از غربالگری محتوایی سیستماتیک، تعیین شدند.

شکل (۲) فرآیند پایش پژوهش‌های اولیه

لذا همانطور که در شکل (۲-۳) مشخص شده است، از مجموع ۱۹ پژوهش انتخاب شده برای ارزیابی اولیه، طی دو مرحله غربالگری از نظر محتوا و تحلیل، در نهایت، ۱۱ پژوهش متناسب با ماهیت پدیده اولیه انتخاب شدند تا براساس روش آترید-استرلینگ^۱ (۲۰۰۱) مفاهیم در قالب سیاهه ارزیابی انتقادی، توسط خبرگان براساس ۱۰ معیار اهداف تحقیق، منطق روش تحقیق، طرح تحقیق، نمونه‌برداری، جمع‌آوری داده‌ها، انعکاس‌پذیری، دقت تجزیه و تحلیل، بیان تئوریک و شفاف یافته‌ها و ارزش تحقیق، امتیازبندی شوند. در واقع در این گام با تعیین این پژوهش‌ها، خبرگان با اختصاص امتیاز (۱) تا (۵) به هر پژوهش طبق سیاهه ارزیابی انتقادی تلاش می‌شود، تا مرتبط‌ترین پژوهش‌ها برای تعیین فشارهای منتهی به سریشدگی در حسابرسی انتخاب شوند. سپس در گام بعدی، پژوهش‌هایی که برحسب دستورالعمل تحلیل، امتیاز ۳۰ و بالاتر را کسب نمایند، به عنوان مبنای غربالگری محتوایی سیستماتیک انتخاب می‌شوند تا برحسب بالاترین توزیع فراوانی، مهمترین تعارض‌های ناشی از سریشدگی در حرفه حسابرسی مشخص شوند. لازم به توضیح است که محورهایی که در بیش از نصف پژوهش‌های تأیید شده، تکرار شوند، به عنوان ابعاد این پدیده در بخش کمی مورد مطالعه قرار می‌گیرند.

ج) فرآیند گردآوری داده‌ها در فاز کمی

در فاز کمی مطالعه، به دلیل تمرکز بر تحلیل حداقل مربعات جزئی (PLS) جهت آزمون فرضیه پژوهش، می‌بایست ابزارهای قابل اتکائی از پرسشنامه براساس نتایج بدست آمده از بخش کیفی ساخته می‌شد تا مبنای انجام تحلیل قرار گیرد. لذا پرسشنامه‌های مورد استفاده در این مطالعه محقق ساخت هستند که براساس مقیاس لیکرت ۵ گزینه‌ای از کاملاً موافقم (۵) تا کاملاً مخالفم (۱) تشکیل شده است. در ادامه نسبت به ارائه تعریف عملیاتی متغیرهای پژوهش در این بخش اقدام می‌شود.

^۱ Attride-Stirling

■ تعریف عملیاتی متغیر مستقل – تفکر استراتژیک بریکولاژ

همانطور که پیش‌تر توضیح داده شد، به دلیل نبود پرسشنامه استاندارد برای سنجش تفکر استراتژیک بریکولاژ حساب‌رسان، از تحلیل نظریه داده‌بنیاد با استفاده از رویکرد گلیزر^۱ (۱۹۹۲) بهره‌برده شد. طی سه مرحله کدگذاری باز؛ محوری و انتخابی، ۳ مقوله، ۶ مولفه و ۳۶ مضمون مفهومی ایجاد شدند. سپس، با بکارگیری تحلیل دلفی، تلاش شد تا پایایی معیارهای شناسایی شده صورت گیرد. براین اساس با تأیید محورهای اصلی و مقوله‌ها، در این مطالعه جهت سنجش متغیر تفکر تحلیلی حساب‌رسان، پرسشنامه‌ای با ۶ سوال متکی بر س معیار به عنوان خرده‌مقیاس طراحی شد که هر معیار از دو سوال مبتنی بر مقیاس لیکرت ۵ گزینه‌ای مورد سنجش قرار می‌گرفت. لذا طبق جدول (۳) پرسشنامه این متغیر به ترتیب زیر ارائه می‌شود.

جدول (۳) پرسشنامه کاربردهای تفکر استراتژیک بریکولاژ حساب‌رسان

مقیاس لیکرت						ردیف	مقوله
۱	۲	۳	۴	۵	شرح سوال		
☐	☐	☐	☐	☐	تحریک سطح ثبات شناختی حساب‌رسان، تاچه اندازه در ارتقاء کارکردهای استراتژیک مبتنی بر تفکر بریکولاژ در حساب‌رسی مؤثر است؟	۱	توانایی تشخیص
☐	☐	☐	☐	☐	قوه‌ی تشخیص ادراکی در حساب‌رسان تاچه اندازه در ارتقاء کارکردهای استراتژیک مبتنی بر تفکر بریکولاژ در حساب‌رسی مؤثر است؟	۲	
☐	☐	☐	☐	☐	اتکاء به توانایی‌های استنتاجی حساب‌رسان، تاچه اندازه در ارتقاء کارکردهای استراتژیک مبتنی بر تفکر بریکولاژ در حساب‌رسی مؤثر است؟	۳	توانایی استدلالی
☐	☐	☐	☐	☐	قابلیت‌های استقرایی حساب‌رسان تاچه اندازه در ارتقاء کارکردهای استراتژیک مبتنی بر تفکر بریکولاژ در حساب‌رسی مؤثر است؟	۴	
☐	☐	☐	☐	☐	توانایی مذاکره‌ی حساب‌رسان، تاچه اندازه در ارتقاء کارکردهای استراتژیک مبتنی بر تفکر بریکولاژ در حساب‌رسی مؤثر است؟	۵	توانایی تفسیری
☐	☐	☐	☐	☐	قابلیت تفسیر استنباطی حساب‌رسان، تاچه اندازه در ارتقاء کارکردهای استراتژیک مبتنی بر تفکر بریکولاژ در حساب‌رسی مؤثر است؟	۶	

■ تعریف عملیاتی متغیر وابسته – فشارهای منتهی به سریش‌دگی در حساب‌رسی

در این مطالعه همانطور که در بخش‌های قبلی توضیح داده شد، جهت شناسایی ابعاد این متغیر برای تبدیل به پرسشنامه، از مرور نظام‌مند پژوهش‌های مشابه بهره‌برده می‌شود. لذا با اتکاء به غربالگری ۱۱ پژوهش قبلی مبنی بر شناسایی ۵ نوع اختلال سریش‌دگی، در این بخش باهدف ایجاد یک پرسشنامه لیکرت

^۱ Glaser

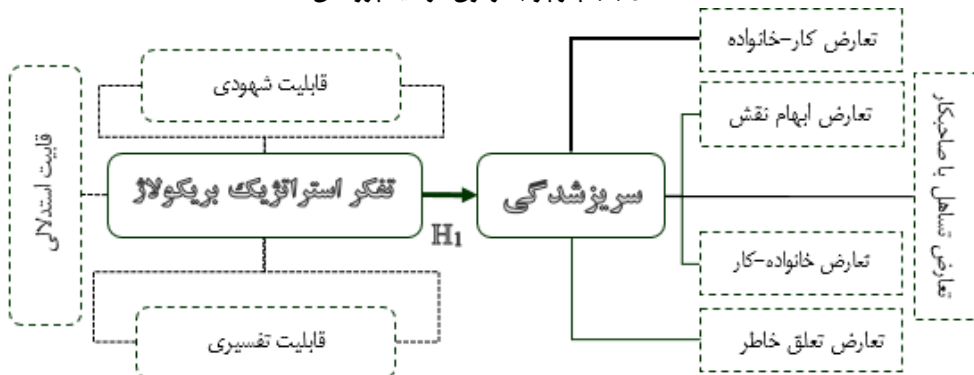
۵ گزینه‌ای از کاملاً موافقم (۵) تا کاملاً مخالفم (۱)، تلاش می‌شود تا ابزار محقق ساخت ناشی از نتایج مطالعه به ترتیب زیر ارائه گردد. لذا باهدف ایجاد چابکی در ابزار مورد استفاده جهت جمع‌آوری داده‌ها، به ازای هر نوع اختلال شناسایی شده، دو سوال در نظر گرفته شد، که مجموعاً سوالات این پرسشنامه برابر با ۱۰ سوال می‌باشد.

جدول (۴) پرسشنامه فشارهای منتهی به سریشدگی در حسابرسی

مقیاس لیکرت					شرح سوال	ردیف	مقوله
۱	۲	۳	۴	۵			
☐	☐	☐	☐	☐	تاچه اندازه فشار ناشی از ساعات کار حسابرسی باعث پدیدارشدن تعارض فردی حسابرسان در ایفای نقش مؤثر خانوادگی می‌گردد؟	۱	تعارض کار- خانواده
☐	☐	☐	☐	☐	تاچه اندازه فشار ناشی از عدم عدالت در حرفه حسابرسی باعث پدیدارشدن تعارض فردی حسابرسان در ایفای نقش مؤثر خانوادگی می‌گردد؟	۲	
☐	☐	☐	☐	☐	تاچه اندازه فشار ناشی از تعریف دقیق مسئولیت‌های حرفه‌ای، باعث پدیدارشدن تعارض فردی حسابرسان در ایفای پاسخگویی می‌گردد؟	۳	تعارض ابهام نقش
☐	☐	☐	☐	☐	تاچه اندازه فشار ناشی از عدم ارتقاء برابر در حسابرسی، باعث پدیدارشدن تعارض فردی حسابرسان در ایفای مسئولیت‌های حرفه‌ای می‌گردد؟	۴	تعارض خانواده- کار
☐	☐	☐	☐	☐	تاچه اندازه اختلال‌های برآمده از بستر خانواده حسابرسان، می‌تواند در پدیدارشدن تعارض اثربخشی انجام وظایف حرفه‌ای مؤثر باشد؟	۵	
☐	☐	☐	☐	☐	تاچه اندازه اختلال‌های روابط عاطفی حسابرسان با اعضای خانواده، عاملی برای پدیدارشدن تعارض ایفای وظایف اثربخش حرفه‌ای می‌گردد؟	۶	
☐	☐	☐	☐	☐	تاچه اندازه برهم خوردن هویت حرفه‌ای در حسابرسان، عاملی برای پدیدارشدن تعارض ناشی از تساهل با صاحبکاران در حسابرسی می‌گردد؟	۷	تعارض تساهل با صاحبکار
☐	☐	☐	☐	☐	تاچه اندازه سهم پایین بازار حسابرسی، عاملی برای پدیدارشدن تعارض ناشی از تساهل با صاحبکاران در حسابرسی می‌گردد؟	۸	
☐	☐	☐	☐	☐	تاچه اندازه تعصب به حرفه حسابرسی می‌تواند در پدیدارشدن تعارض تعلق خاطر حسابرسان مؤثر باشد؟	۹	تعارض تعلق خاطر
☐	☐	☐	☐	☐	تاچه اندازه عدم انگیزه‌های بیرونی در حسابرسان می‌تواند عامل محرکی در پدیدارشدن تعارض تعلق خاطر در حرفه حسابرسی محسوب گردد؟	۱۰	

براساس تعاریف عملیاتی متغیرهای پژوهش، جهت انجام آزمون فرضیه پژوهش از چارچوب نظری زیر استفاده می‌شود.

شکل (۳) چارچوب آزمون فرضیه پژوهش

براساس این چارچوب و تعیین ابعاد متغیرهای پژوهش، فرضیه زیر تدوین می‌شود تا نسبت به انجام آن آزمون براساس فرآیند تحلیل حداقل مربعات جزئی صورت بگیرد.

❖ **فرضیه پژوهش** کارکردهای حرفه‌ای تفکرات استراتژیک بریکولاژ حساب‌رسان بر اختلال‌های ناشی از سریشدگی حرفه‌ای تأثیر معناداری دارد.

یافته‌های پژوهش

در این مطالعه براساس ماهیت تحلیل‌های مورد استفاده جهت جمع‌آوری داده‌ها، به تفکیک نسبت به ارائه‌ی یافته‌های پژوهش اقدام می‌شود.

کام اول) یافته‌های شناسایی زمینه‌های کارکردی تفکر استراتژیک بریکولاژ حساب‌رسان

در این بخش همسو با تشریح فرآیند جمع‌آوری داده‌ها و ماهیت روش شناسی، از تحلیل نظریه داده بنیاد بهره برده شده است. بدین منظور طی سه مرحله کدگذاری باز؛ کدگذاری انتخابی و کدگذاری محوری تلاش شد تا ابعاد پدیده‌ی مورد بررسی براساس یک چارچوب نظری، شناسایی شود. لذا براساس مصاحبه‌های انجام شده، جدول (۵) که نشان دهنده‌ی فرآیند سه مرحله‌ای کدگذاری می‌باشد، به ترتیب زیر ارائه می‌شود:

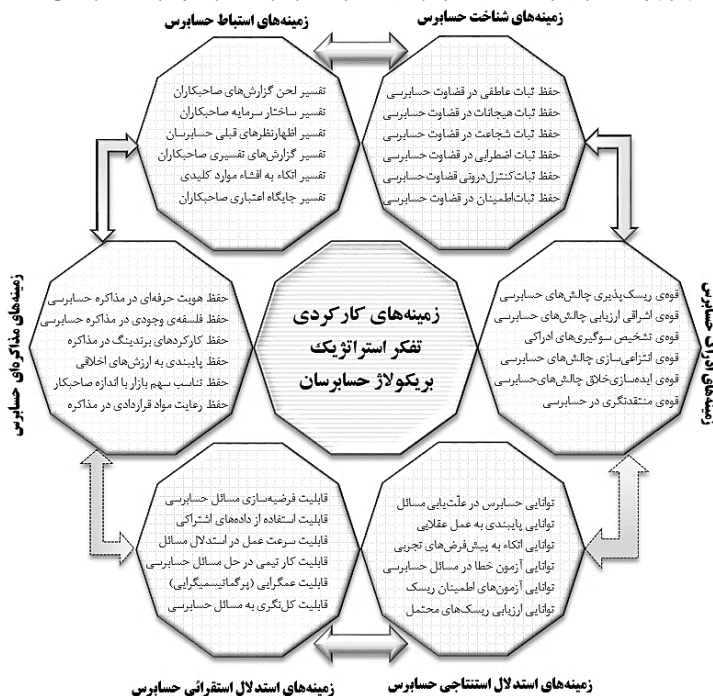
جدول (۵) زمینه‌های کارکردی تفکر استراتژیک بریکولاژ حساب‌رسان

مضمین مفهومی	کدگذاری باز	کدگذاری‌های اصلی	
		کدگذاری محوری	کدگذاری انتخابی
حفظ ثبات عاطفی در قضاوت حسابرسی			کدگذاری تنوری
حفظ ثبات هیجانات در قضاوت حسابرسی			کدگذاری انتخابی
حفظ ثبات شجاعت در قضاوت حسابرسی			کدگذاری انتخابی
حفظ ثبات اضطرابی در قضاوت حسابرسی			کدگذاری انتخابی
حفظ ثبات کنترل درونی در قضاوت حسابرسی			کدگذاری انتخابی
حفظ ثبات اطمینان به شواهد در قضاوت حسابرسی			کدگذاری انتخابی
قوه‌ی ریسک‌پذیری در مواجه با چالش‌های حسابرسی			کدگذاری انتخابی
قوه‌ی اشرافی در ارزیابی چالش‌های حسابرسی			کدگذاری انتخابی
قوه‌ی تشخیص سوگیری‌های ادراکی در چالش‌های حسابرسی			کدگذاری انتخابی
قوه‌ی انتزاعی‌سازی چالش‌های حسابرسی			کدگذاری انتخابی
قوه‌ی ایده‌سازی خلاق در چالش‌های حسابرسی			کدگذاری انتخابی
قوه‌ی منتقدنگری به چالش‌های حسابرسی			کدگذاری انتخابی
توانایی حسابرس در علت‌یابی مسائل حسابرسی			کدگذاری انتخابی
توانایی پایداری به عمل عقلایی در مسائل حسابرسی			کدگذاری انتخابی
توانایی اتکاء به پیش‌فرض‌های تجربی در مسائل حسابرسی			کدگذاری انتخابی
توانایی آزمون خطا در مسائل حسابرسی			کدگذاری انتخابی
توانایی آزمون‌های اطمینان ریسک در مسائل حسابرسی			کدگذاری انتخابی
توانایی ارزیابی ریسک‌های محتمل در مسائل حسابرسی			کدگذاری انتخابی
قابلیت فرضیه‌سازی مسائل حسابرسی			کدگذاری انتخابی
قابلیت استفاده از داده‌های اشتراکی در مسائل حسابرسی			کدگذاری انتخابی
قابلیت سرعت عمل در استدلال مسائل حسابرسی			کدگذاری انتخابی
قابلیت کار تیمی در حل مسائل حسابرسی			کدگذاری انتخابی
قابلیت عمرگرایی (پرگماتیسم‌گرایی) در مسائل حسابرسی			کدگذاری انتخابی
قابلیت کل‌نگری به مسائل حسابرسی			کدگذاری انتخابی

زمینه‌های مذاکره‌ای حسابرس	حفظ هویت حرفه‌ای در مذاکره حسابرسی
	حفظ فلسفه‌ی وجودی حرفه در مذاکره حسابرسی
	حفظ کارکردهای برندینگ در مذاکره حسابرسی
	حفظ پایبندی به ارزش‌های اخلاقی در مذاکره حسابرسی
	حفظ تناسب سهم بازار با اندازه صاحبکار در مذاکره حسابرسی
	حفظ رعایت مواد قراردادی در مذاکره حسابرسی
زمینه‌های استیاب حسابرس	تفسیر لحن گزارش‌های صاحبکاران
	تفسیر ساختار سرمایه صاحبکاران
	تفسیر اظهارنظرهای قبلی حسابرسان
	تفسیر گزارش‌های تفسیری صاحبکاران
	تفسیر اتکاء به افشاء موارد کلیدی صاحبکاران
	تفسیر جایگاه اعتباری صاحبکاران

طی انجام کدگذاری سه مرحله‌ای از طریق مصاحبه با خبرگان، همانطور که مشخص شده است، سه مقوله‌ی اصلی مطابق با تناسب سازی مفهومی با مبانی نظری پراکنده‌ی پدیده‌ی مورد بررسی، ایجاد شد که باتوجه به جدول (۳) مبنی بر تعیین مضامین اصلی برآمده از کدگذاری باز؛ مولفه‌های برآمده از کدگذاری محوری و مقوله‌های شناسایی شده از طریق کدگذاری انتخابی، می‌بایست چارچوب نظری زمینه‌های کارکردی تفکر استراتژیک بریکولاژ حسابرسان را در قالب شکل (۴) ارائه نمود.

شکل (۴) چارچوب نظری زمینه‌های کارکردی تفکر استراتژیک بریکولاژ حسابرسان (منبع: یافته‌های پژوهش)

گام دوم) یافته‌های شناسایی نوع اختلال‌های سرریزشدگی فشارهای حرفه حسابرسی

در این بخش جهت یافتن، علل بروز اختلال سرریزشدگی فشارهای حرفه حسابرسی، از چک‌لیست‌های امتیازی غربالگری محتوایی سیستماتیک بهره برده می‌شود. لذا با تعیین بازه زمانی ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۴ و ۱۳۹۹ تا ۱۴۰۲ اقدام به غربالگری اولیه، براساس عنوان؛ محتوا و تحلیل، شد که براساس ارزیابی اولیه طبق از مجموع ۱۹ پژوهش اولیه، ۱۱ پژوهش وارد فرآیند غربالگری محتوایی می‌شوند که در ادامه براساس ۱۰ معیار این ارزیابی، مورد بررسی قرار گرفت تا ۹ پژوهش تأیید شده، نسبت به انجام واکاوی محتوایی اقدام نمود. یافته‌های این بخش در جدول (۵) ارائه شده است.

جدول (۵) فرآیند تعیین ابعاد مضامین فراگیر

شماره	مؤلفه‌ها	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
		Lorentzon et al (۲۰۲۴)	Alves et al (۲۰۲۴)	Mappangile et al (۲۰۲۳)	Aminuddin (۲۰۱۹)	Yustina and Valentina (۲۰۱۹)	غلامی قنیده و همکاران (۱۴۰۱)	نظری پور و زکی زاده (۱۴۰۱)	صالحی دشتی و ساعدی (۱۳۹۹)
۱	تعارض ناشی از عدم تناسب با حرفه	-	-	-	✓	✓	-	✓	-
۲	تعارض ناشی از فشار کار بر خانواده	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
۳	تعارض ناشی از عدم حمایت ادراک شده	✓	-	✓	-	-	✓	-	-
۴	تعارض ناشی از ابهام در نقش حرفه	-	✓	✓	✓	-	✓	✓	-
۵	تعارض ناشی از فشار خانواده در کار	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
۶	تعارض ناشی از نگرش حرفه‌ای	-	-	✓	-	✓	-	-	-
۷	تعارض ناشی از سوگیری در حرفه	-	✓	-	-	-	✓	✓	-
۸	تعارض ناشی از تساهل با صاحبکار	✓	✓	✓	✓	✓	-	-	-
۹	تعارض ناشی از کانون کنترل بیرونی	-	-	✓	✓	-	-	-	-
۱۰	تعارض ناشی از سرخوردگی‌های عاطفی	-	✓	-	-	-	-	-	✓
۱۱	تعارض ناشی از فرسودگی شغلی	✓	-	-	✓	-	-	-	-
۱۲	تعارض ناشی از تعلّق خاطر به حرفه	✓	✓	✓	✓	✓	-	-	-
۱۳	تعارض ناشی از عدم حمایت صنفی	-	✓	-	-	-	-	-	-

با انتخاب ۸ پژوهش پس از فرآیند ارزیابی انتقادی و ارزیابی پر تکرارترین معیار مرتبط با نوع فشارهای منتهی به سرریزشدگی در حسابرسی، در این بخش مشخص شد، ۵ نوع اختلال وجود دارد که به دلیل فشارهای حرفه حسابرسی می‌تواند به ایجاد تعارض در حرفه حسابرسی منتج گردد که می‌توان این معیارها را در قالب شکل (۵) مشخص نمود.

شکل (۵) فشارهای منتهی به سربزشدگی در حسابرسی (منبع: یافته‌های پژوهش)

با تعیین ابعاد هریک از متغیرهای پژوهش در راستای آزمون فرضیه تدوین شده، از تحلیل حداقل مربعات جزئی بهره برده می‌شود. در این بخش می‌بایست مراحل انجام مدل‌سازی معادلات ساختاری را براساس برازش مطلوبیت مدل (شامل برازش مدل‌های اندازه‌گیری، برازش مدل ساختاری و برازش مدل کلی) اجرا کرد تا امکان آزمون فرضیه پژوهش ممکن باشد. مدل ساختاری به بررسی روابط درونی میان متغیرها می‌پردازد، در حالی که مدل اندازه‌گیری، رابطه میان ابعاد و گویه‌ها را بررسی می‌کند. در برازش مدل‌های اندازه‌گیری از سه معیار پایایی، روایی همگرا و روایی واگرا استفاده شد. به منظور بررسی پایایی مدل اندازه‌گیری پژوهش، از ضرایب بارهای عاملی، ضرایب آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی استفاده می‌گردد.

جدول (۶) ضرایب بارهای عاملی

عامل	اختصار	سوالات	بارعاملی	عامل	اختصار	سوالات	بارعاملی
تفکر استراتژیک بریکولاژ	BST	ARC	۰/۹۰۵	سربزشدگی حرفه‌ای حسابرسی	APO	CTC	۰/۸۵۴
		ITC	۰/۹۲۲			BEC	۰/۷۵۶
		INC1	۰/۹۴۸			WFC7	۰/۹۱۷
قابلیت شهودی	INC	INC2	۰/۹۵۷	تعارض کار-خانواده	WFC	WFC8	۰/۸۹۱
		ARC3	۰/۹۵۰			RAC9	۰/۹۵۱
		ARC4	۰/۹۵۷			RAC10	۰/۹۵۴
قابلیت تحلیلی	ARC	ITC5	۰/۹۶۰	تعارض اِهام نقش	RAC	FWC11	۰/۹۴۷
		ITC6	۰/۹۶۸			FWC12	۰/۹۳۰
						CTC13	۰/۹۴۸
قابلیت تفسیری	ITC			تعارض خانواده-کار	FWC		
قابلیت تفسیری	ITC			تعارض تساهل با صاحبکار	CTC		

۰/۹۵۴	CTC14	۰/۷۱۲	WFC
۰/۹۱۴	BEC15	۰/۶۷۲	RAC
۰/۸۸۴	BEC16	۰/۷۲۴	FWC

مقدار ملاک برای مناسب بودن ضرایب بارهای عاملی، $0/4$ می‌باشد. مطابق با جدول (۴-۳۰)، تمامی اعداد ضرایب بارهای عاملی سؤالات از $0/4$ بیشتر است که نشان از مناسب بودن این معیار دارد. مطابق با الگوریتم تحلیل داده‌ها در PLS، بعد از سنجش بارهای عاملی سؤالات، نوبت به محاسبه و گزارش ضرایب آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی می‌رسد، که نتایج آن در جدول (۷)، آمده است.

جدول (۷) نتایج معیار آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی متغیرهای پنهان پژوهش

متغیرهای مکنون	اختصار	ضریب آلفای کرونباخ ($\alpha > 0,7$)	ضریب پایایی ترکیبی ($CR > 0,7$)
تفکر استراتژیک بریکولاز حسابرسان	BST	۰/۸۹۷	۰/۹۳۵
قابلیت شهودی	INC	۰/۸۹۹	۰/۹۵۲
قابلیت تحلیلی	ARC	۰/۹۰۰	۰/۹۵۲
قابلیت تفسیری	ITC	۰/۹۲۵	۰/۹۶۴
سریزشدگی حرفه‌ای	APO	۰/۷۹۸	۰/۸۶۲
تعارض ناشی از فشار کار بر خانواده	WFC	۰/۷۷۸	۰/۹۰۰
تعارض ناشی از ابهام در نقش حرفه	RAC	۰/۸۹۷	۰/۹۵۱
تعارض ناشی از فشار خانواده در کار	FWC	۰/۸۶۵	۰/۹۳۶
تعارض ناشی از تساهل با صاحبکار	CTC	۰/۸۷۷	۰/۹۴۲
تعارض ناشی از تعلق خاطر به حرفه	BEC	۰/۷۶۵	۰/۸۹۴

باتوجه به اینکه مقدار مناسب برای آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی $0/7$ است و مطابق با یافته‌های جدول فوق این معیارها در مورد متغیرهای مکنون مقدار مناسبی را اتخاذ نموده‌اند، لذا می‌توان مناسب بودن پایایی مدل‌های اندازه‌گیری پژوهش را تأیید نمود. معیار دوم از بررسی برازش مدل‌های اندازه‌گیری، روایی همگرا است که به بررسی میزان همبستگی هر سازه با سؤالات (شاخص‌ها) خود می‌پردازد.

جدول (۸) نتایج روایی همگرایی متغیرهای پنهان پژوهش

متغیرهای مکنون	اختصار	میانگین واریانس استخراجی ($AVE > 0,5$)
تفکر استراتژیک بریکولاز حسابرسان	BST	۰/۸۲۹
قابلیت شهودی	INC	۰/۹۰۸
قابلیت تحلیلی	ARC	۰/۹۰۹
قابلیت تفسیری	ITC	۰/۹۳۰
سریزشدگی حرفه‌ای	APO	۰/۵۵۷
تعارض ناشی از فشار کار بر خانواده	WFC	۰/۸۱۷
تعارض ناشی از ابهام در نقش حرفه	RAC	۰/۹۰۷
تعارض ناشی از فشار خانواده در کار	FWC	۰/۸۸۱
تعارض ناشی از تساهل با صاحبکار	CTC	۰/۸۹۰
تعارض ناشی از تعلق خاطر به حرفه	BEC	۰/۸۰۹

باتوجه به اینکه مقدار مناسب برای AVE، $0/5$ است و مطابق با یافته‌های جدول (۸)، این معیار در مورد متغیرهای مکنون مقدار مناسبی را اتخاذ نموده، در نتیجه مناسب بودن روایی همگرایی پژوهش تأیید می‌شود.

روایی واگرا معیار سوم بررسی برازش مدل‌های اندازه‌گیری می‌باشد. روایی واگرایی قابل قبول یک مدل بیانگر آن است که یک سازه در مدل، نسبت به سازه‌های دیگر تعامل بیشتری با شاخص‌هایش دارد. باتوجه به جدول (۹)، مقدار جذر میانگین مقادیر اشتراکی متغیرهای پنهان در پژوهش حاضر که در خانه‌های موجود در قطر اصلی ماتریس قرار گرفته‌اند، از مقدار همبستگی میان آن‌ها که در خانه‌های زیرین و راست قطر اصلی قرار دارند، بیشتر است.

جدول (۹) ماتریس فورنل و لارکر جهت بررسی روایی واگرا

متغیرهای مکنون	اختصار	BST	INC	ARC	ITC	APO	WFC	RAC	FWC	CTC	BEC
تفکر استراتژیک بریکولاژ	BST	۰/۹۱۰									
قابلیت شهودی	INC	۰/۶۱۲	۰/۹۵۳								
قابلیت تحلیلی	ARC	۰/۶۹۵	۰/۷۳۴	۰/۹۵۳							
قابلیت تفسیری	ITC	۰/۷۰۳	۰/۷۷۱	۰/۷۵۰	۰/۹۶۴						
سریزشدگی حرفه‌ای	APO	۰/۶۴۷	۰/۲۰۹	۰/۴۰۶	۰/۵۳۱	۰/۷۴۶					
تعارض فشار کار بر خانواده	WFC	۰/۵۳۷	۰/۲۳۲	۰/۳۱۳	۰/۴۷۷	۰/۷۰۸	۰/۹۰۴				
تعارض ابهام در نقش حرفه	RAC	۰/۴۲۵	۰/۰۷۷	۰/۳۴۶	۰/۳۷۵	۰/۶۷۲	۰/۳۴۱	۰/۹۵۲			
تعارض فشار خانواده در کار	FWC	۰/۴۹۰	۰/۲۶۱	۰/۲۹۶	۰/۳۸۴	۰/۷۲۸	۰/۵۴۷	۰/۳۲۱	۰/۹۳۸		
تعارض تساهل با صاحبکار	CTC	۰/۴۸۶	۰/۰۹۰	۰/۳۰۴	۰/۴۰۳	۰/۸۵۴	۰/۳۹۶	۰/۶۰۲	۰/۴۳۷	۰/۰۴۳	
تعارض تعلق خاطر به حرفه	BEC	۰/۴۹۳	۰/۱۳۶	۰/۲۷۵	۰/۴۴۹	۰/۷۶۳	۰/۳۹۲	۰/۳۷۵	۰/۴۲۲	۰/۷۱۰	۰/۸۹۹

باتوجه به نتایج پایایی، روایی همگرا و روایی واگرا مشاهده می‌شود که مدل‌های اندازه‌گیری مدل معادلات ساختاری پژوهش به نحوی مطلوب، توانایی اندازه‌گیری متغیرهای پنهان پژوهش را دارند. لذا، در ادامه برازش مدل ساختاری پژوهش بررسی می‌گردد. پس از سنجش روایی و پایایی مدل اندازه‌گیری، مدل ساختاری از طریق روابط بین متغیرهای مکنون ارزیابی شد. در پژوهش حاضر از دو معیار ضریب تعیین (R^2) و ضریب قدرت پیش‌بینی (Q^2)، استفاده شده است. R^2 معیاری است که نشان از تأثیر یک متغیر برون‌زا بر یک متغیر درون‌زا دارد. مطابق با شکل (۶)، مقدار R^2 برای سازه‌های درونزای پژوهش محاسبه شده است که می‌توان مناسب بودن برازش مدل ساختاری را تأیید نمود. درضمن، به منظور بررسی قدرت پیش‌بینی الگو از معیاری با عنوان Q^2 استفاده شد. باتوجه به نتایج این معیار در جدول (۱۰) می‌توان نتیجه گرفت که مدل، قدرت پیش‌بینی «قوی» دارد.

جدول (۱۰) مقادیر ضریب تعیین (R^2) و ضریب قدرت پیش‌بینی (Q^2)

متغیرهای پژوهش	اختصار	Q^2	R^2
قابلیت شهودی	INC	۰/۳۳۶	۰/۳۴۷
قابلیت تحلیلی	ARC	۰/۴۳۶	۰/۴۸۴
قابلیت تفسیری	ITC	۰/۴۵۴	۰/۴۹۴
سریزشدگی حرفه‌ای	APO	۰/۲۳۱	۰/۴۱۹
تعارض فشار کار بر خانواده	WFC	۰/۲۳۱	۰/۵۰۱
تعارض ابهام در نقش حرفه	RAC	۰/۴۰۴	۰/۴۵۲
تعارض فشار خانواده در کار	FWC	۰/۴۵۸	۰/۵۳۰

تعارض تعلّق خاطر به حرفه	BES	۰/۴۶۳	۰/۵۸۱
تعارض تساهل با صاحبکار	CTC	۰/۶۴۲	۰/۷۲۹

پس از برازش بخش اندازه‌گیری و ساختاری مدل پژوهش حاضر، به منظور کنترل برازش کلی مدل از معیاری با عنوان GOF استفاده شد. که سه مقدار ۰/۰۱، ۰/۲۵ و ۰/۳۶ به عنوان مقادیر ضعیف، متوسط و قوی برای آن معرفی شده است. این معیار از طریق رابطه (۱-۴) محاسبه می‌گردد:

$$GOF = \sqrt{\text{Communalities} \times R^2}$$

Communalities از میانگین مقادیر اشتراکی متغیرهای مکنون پژوهش و R^2 میانگین مقادیر

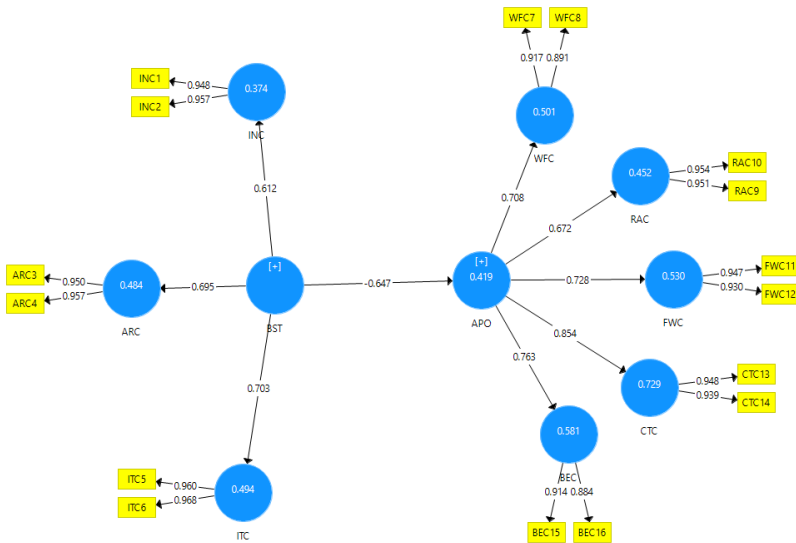
ضریب تعیین متغیرهای درون‌زای مدل است.

جدول (۱۱) میزان R^2 و Communalities

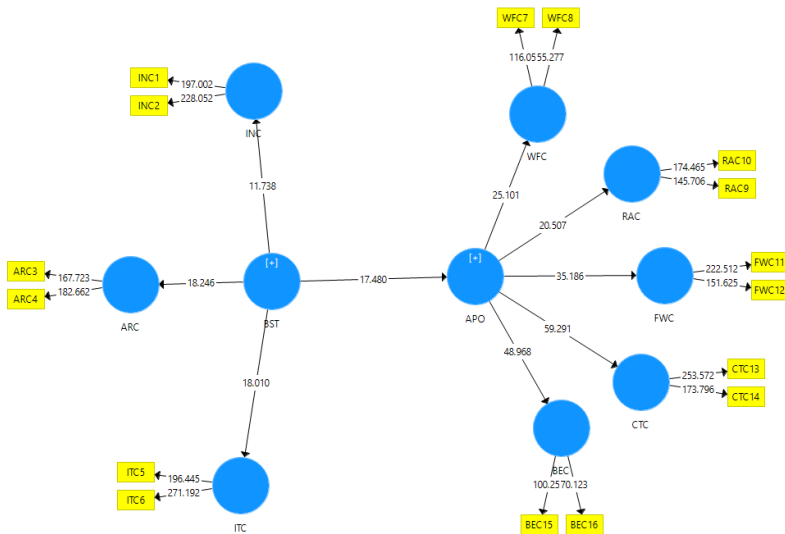
متغیرهای مکنون	اختصار	Communality	R^2
تفکر استراتژیک بریکولاژ حساب‌رسان	BST	۰/۶۱۸	-
قابلیت شهودی	INC	۰/۵۸۹	۰/۳۷۴
قابلیت تحلیلی	ARC	۰/۵۳۹	۰/۴۸۴
قابلیت تفسیری	ITC	۰/۶۳۶	۰/۴۹۴
سریزشدگی حرفه‌ای	APO	۰/۳۴۰	۰/۴۱۹
تعارض ناشی از فشار کار بر خانواده	WFC	۰/۳۹۵	۰/۵۰۱
تعارض ناشی از ابهام در نقش حرفه	RAC	۰/۵۸۷	۰/۴۵۲
تعارض ناشی از فشار خانواده در کار	FWC	۰/۵۲۹	۰/۵۳۰
تعارض ناشی از تساهل با صاحبکار	CTC	۰/۵۵۱	۰/۷۲۹
تعارض ناشی از تعلّق خاطر به حرفه	BEC	۰/۳۷۷	۰/۵۸۱
Commuality	R^2	GOF	
۰/۵۲	۰/۵۰	۰/۵۰	

باتوجه به مقدار بدست آمده برای GOF به میزان ۰/۵۰، برازش بسیار مناسب مدل کلی تأیید می‌شود.

پس از بررسی برازش مدل‌های اندازه‌گیری و مدل ساختاری و داشتن برازش مناسب مدل کلی و با توجه به شکل‌های (۷) و (۸)، به بررسی نتایج آزمون فرضیه‌های پژوهش پرداخته می‌شود که نتایج آن در جدول (۱۲)، ارائه شده است.

شکل (۷) مدل ساختاری فرضیه پژوهش همراه با ضرایب بارهای عاملی

شکل (۸) مدل ساختاری فرضیه پژوهش همراه با ضرایب معناداری

باتوجه به مدل ساختاری و ضرایب بار عاملی، در قالب جدول (۱۲) می‌توان نتیجه آزمون فرضیه پژوهش را مشاهده نمود:

جدول (۱۲) نتایج مربوط به آزمون فرضیه پژوهش

فرضیه پژوهش	شرح	ضریب مسیر (β)	معناداری (T - Value)	نتیجه آزمون
۱	کارکردهای حرفه‌ای تفکرات استراتژیک بریکولاژ حسابرسان بر اختلال‌های ناشی از سریشدگی حرفه‌ای تأثیر معناداری دارد.	-۰/۶۴	۱۷/۴۸	تأیید می‌شود

باتوجه به شکل (۷) و (۸)، ضریب استاندارد شده (ضریب مسیر)، ابعاد کارکردهای حرفه‌ای تفکرات استراتژیک بریکولاژ حسابرسان بر اختلال‌های ناشی از فشارهای منتهی به سریشدگی در حسابرسی تأثیر منفی و معناداری دارد، چراکه ضریب مسیر منفی و برابر با -۰/۶۴ می‌باشد و آماره t نیز برابر با ۱۷/۴۸ می‌باشد، که باتوجه به اینکه بزرگتر از ۱/۹۶ است، درنتیجه فرضیه پژوهش تأیید می‌شود.

یافته‌های پژوهشی

طی فرآیندهای تحلیلی نتیجه آزمون فرضیه پژوهش نشان داد، کارکردهای حرفه‌ای تفکرات استراتژیک بریکولاژ حسابرسان بر اختلال‌های ناشی از فشارهای منتهی به سریشدگی در حسابرسی تأثیر منفی و معناداری دارد. در تحلیل نتیجه کسب شده بایستی بیان گردد، تفکرات استراتژیک یک حسابرس بریکولاژ باعث می‌شود تا با اتکاء به یک بینش انتقادی، کارکردهای حرفه‌ای در حسابرسی به گونه‌ای دنبال گردد تا کیفیت کار حسابرسی به واسطه سطح ذهن آگاهی فراگیری که در حسابرس ایجاد می‌شود، تقویت شود. به عبارت دیگر، ذهن آگاهی منبعث‌شده از ارزش‌های نهادینه شده‌ی تفکرات استراتژیک بریکولاژ به حسابرس کمک می‌کند تا ظرفیت‌های روانی، استدلالی و تفسیری در اظهارنظرهای حرفه‌ای و تصمیم‌گیری منتهی به قضاوت‌های حسابرسی را به گونه‌ای ایجاد کند تا به یک کارکرد اثربخش در مدیریت مسیر شغلی منجر گردد. زیرا این شیوه تفکر به عنوان یک نقشه‌ی ذهنی استراتژیک به حسابرسان کمک می‌کند تا در مواجهه با فشارهای شغلی این حرفه، بتوانند از اتکاء‌پذیری بالاتری بر احساسات و اشراق، برای استدلال در حسابرسی برخوردار باشند و حتی در شرایط پایین‌تر سهم بازار حسابرسی به عنوان یک مصداق رفتار مذاکره‌ای در این حرفه، از هویت شغلی دور نگرند و دچار اختلال‌های احتمالی به دلیل سریشدگی فشار حسابرسی نشود. براین اساس حسابرسانی که با بینش اکتسابی مبتنی بر تجربه و دانش فنی و تخصصی، از سطح بالاتری به لحاظ ذهن آگاهی برخوردار هستند، می‌توانند در مواجهه با فشارهای شغلی، احاطه بیشتری به تعارض‌های شغلی داشته باشند.

زیرا حسابرسان به عنوان یک فرد ذاتاً اگر توانایی‌های تخصصی رفتاری را نداشته باشند، در برابر فشارهای وارد که الزاماً برای آن تعاریف معیاری مشخصی برای مواجهه‌سازی نداشته باشند دچار تعارضاتی می‌شوند که باعث می‌گردد تا با تداخل نقش‌های حرفه‌ای با نقش‌های اجتماعی، کیفیت عملکردی پایین‌تری به لحاظ شغلی را تجربه کنند. به همین دلیل سطح بالاتر توانایی‌های مبتنی بر تفکر استراتژیک بریکولاژ به

حسابرسان کمک می‌کند تا به دلیل وجود فشارهایی که در حرفه حسابرسی وجود دارد، از انسجام عملکردی لازم برای کنترل اختلال‌هایی تعریف شده در این مطالعه برخوردار نباشند و به تدریج با پیامدهای منفی بیشتری در این عرصه مواجه گردند. نتیجه کسب شده‌ی این فرضیه به دلیل اینکه مطالعه‌ی مشابهی در گذشته برایش وجود ندارد، به طور مصداقی قابل تطبیق‌پذیری نمی‌باشد. اما به لحاظ محتوایی می‌تواند ادعا کرد که نتیجه کسب شده با پژوهش‌هایی از جمله فام و همکاران (۲۰۲۲)؛ یاستینا و والرینا (۲۰۱۹) و غلامی‌فتیده و همکاران (۱۴۰۱) دارای تطبیقی نظری است، چراکه در این مطالعه‌ها نیز به مسئله بروز فشارهای منتهی به سریزشدگی در حسابرسی در حسابرسی اذعان شده است و می‌تواند به نوعی تأیید نتیجه فرضیه ادعا شده‌ی این مطالعه را به همراه داشته باشد.

براساس نتیجه کسب شده اولاً به سیاستگذاران عرصه‌های نهادی در حرفه حسابرسی و سازمان‌های مرتبط بالادستی توصیه می‌شود تا سطح مکانیزم‌های اثرگذاری شناخت مبتنی بر تفکرات استراتژیک در بستر حرفه حسابرسی را از طریق هنجارها و ارزش‌های حرفه‌ای به گونه‌ای توسعه دهند تا ضمن ایجاد توازن و تعادل نقش‌های حسابرسان در کارراهه‌ی حرفه‌ای، به کیفیت‌های گزارش حسابرسی کمک نمایند. ثانیاً به حسابرسان توصیه می‌شود تا الگوهای ذهنی گذشته از حرفه حسابرسی را تغییر دهند و همسو با ماهیت فلسفی این حرفه، تلاش نمایند تا به تعالی و اعتبار بالاتری در حسابرسی نسبت به سایر هم‌تایان خود دستیابند. به عنوان مثال می‌توانند در کنار مهارت‌های تخصصی در حسابرسی، با یادگیری مهارت‌های مذاکره و بازاریابی مبتنی بر برندینگ در حسابرسی، نقشه‌ی راه استراتژیکی را ایجاد کنند تا از ارزش‌های حرفه‌ای عدول ننمایند و از این طریق فشارهای وارده بر حرفه حسابرسی را کاهش دهند. ثالثاً به نهادهای مرتبط با عرصه‌ی نهادگرایی هنجاری در حرفه حسابرسی توصیه می‌شود تا با توسعه فرهنگ اخلاق‌گرایی وظیفه‌مدار و رفتارگرایی در بستر حرفه حسابرسی، نسبت به اثربخشی حفظ ارزش‌های متعادل به عنوان مصداقی کنترلی فشارهای وارده بر حسابرسان توجه ویژه‌ای داشته باشند و از طریق مکانیزم‌های منشور حرفه‌ای، نمادهای منصوب به حسابرسی و ترغیب ذهنی فلسفه‌ی حسابرسی، حسابرسان را به داشتن سطح بالاتری از هویت حرفه‌ای ترغیب نمایند. زیرا وجود هویت حرفه‌ای باعث خواهد شد تا حسابرسان با حفظ کارکردهای مورد تأکید در استانداردها و علی‌الخصوص آیین رفتار حرفه‌ای، از ثبات بالاتری در کنترل ریسک فاکتورهای فشار شغلی برخوردار باشند.

منابع

آراد، حامد، مشعشی، سیدمحمد، بیان‌فر، فاطمه. (۱۴۰۱). تجاری‌سازی حسابرسی و بهزیستی روانی حسابرسان: تحلیلی از محیط حسابرسی ایران، بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، ۲۹(۱): ۱-۲۵.
پورسمیعی، محمد، عبدلی، محمدرضا، ولیان، حسن، صفری‌گرایی، مهدی. (۱۴۰۰). شناخت رویکردهای تفکر انتقادی حسابرسان و بازنمایی آن در قالب تحلیل‌های پیوندی (تحلیل کیفی/تعاملی «IQA»)، مطالعات تجربی حسابداری مالی، ۱۸(۶۹): ۱۸۵-۲۱۰.

رنجبر، هادی، حق دوست، علی اکبر، صلصالی، مهوش، خوشدل، علیرضا، سلیمانی، محمدعلی، بهرامی، نسیم. (۱۳۹۱). نمونه‌گیری در پژوهش‌های کیفی: راهنمایی برای شروع، مجله دانشگاه علوم پزشکی ارتش جمهوری اسلامی ایران، ۳(۱۰): ۲۳۸-۲۵۰.

ریاحی، موسی، کسای، عبدالرحیم، زهراکار، کیانوش. (۱۴۰۲). بررسی نقش واسطه‌ای انطباق‌پذیری مسیرشغلی در رابطه بین رشد مسیر شغلی و رسالت حرفه‌ای با تعارض شغل-خانواده، فصلنامه مشاوره شغلی و سازمانی، ۱۵(۵۷): ۶۹-۹۴.

صالحی‌دشتی، محمدرضا، ساعدی، رحمان. (۱۳۹۹). بررسی تأثیر عوامل فشار روانی شغلی و اجتماعی بر عملکرد شغلی حساب‌برسان، حسابداری سلامت، ۹(۱): ۴۱-۶۰.

عمویی، مریم، فاضلی، نقی، فغانی‌ماکرانی، خسرو. (۱۴۰۴). بررسی تأثیر ابعاد استرس شغلی و فشار بودجه زمانی بر کیفیت حسابرسی با تأکید بر نقش واسطه‌ای فرسودگی شغلی، نشریه دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، ۱۴(۵۶): ۱۷-۳۲.

غلامی‌فتیده، اشکان، مهرانی، کاوه، تحریری، آرش. (۱۴۰۱). بررسی تأثیر فشار زمانی، تعارض کار-خانواده و ابهام نقش بر رفتار کاهنده کیفیت حسابرسی با اثر میانجی استرس شغلی: تحلیلی از محیط حسابرسی ایران، مطالعات تجربی حسابداری مالی، ۱۹(۷۶): ۶۵-۹۶.

نصیریپور، نسیم، عباسیان، محمدمهدی، پورآقاجان، عباسعلی. (۱۴۰۱). ارائه مدل کیفیت حسابرسی بر اساس سازمان‌یافتگی شخصیت، استرس شغلی و توانمندی ایگو، مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران، ۲۸(۱): ۶۲-۷۵.

نظری‌پور، محمد، زکی‌زاده، بابک. (۱۴۰۱). بررسی تأثیرهای فشار زمانی، تعارض کار-خانواده و ابهام نقش بر رفتارهای کاهنده کیفیت حسابرسی با میانجیگری استرس شغلی، بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، ۲۹(۴): ۷۱۴-۷۳۷.

Alves, I., Limão, M. and Lourenço, S. M. (۲۰۲۴). Work Overload, Work-Life Balance and Auditors' Turnover Intention: The Moderating Role of Motivation, Australian Accounting Review (AAR), <https://doi.org/10.1111/auar.12417>

Amiruddin, A. (۲۰۱۹). Mediating effect of work stress on the influence of time pressure, work-family conflict and role ambiguity on audit quality reduction behavior, International Journal of Law and Management, ۶۱(۲): ۴۳۴-۴۵۴. <https://doi.org/10.1108/IJLMA-09-2017-0223>

Andoh, R.P.K., Dei Mensah, R., Tetteh, S., Boampong, G.N., Adom-Nyankey, K. and Asare, B. (۲۰۲۳). Influence of employees' perceptions of the uses and security of human resource records on employees' attitude toward human resource records, Records Management Journal, <https://doi.org/10.1108/RMJ-12-2021-0043>

Baker, T. and Nelson, R.E. (۲۰۰۵). Creating something from nothing: resource construction through entrepreneurial bricolage, Administrative Science Quarterly, ۵۰(۳): ۳۲۹-۳۶۶.

- Baker, T., Miner, A.S. and Eesley, D. T. (۲۰۰۳). Improvising firms: bricolage, account giving and improvisational competencies in the founding process, *Research Policy*, ۳۲(۲): ۲۵۵-۲۷۶.
- Brewster, B. E., Bucaro, A. C. (۲۰۲۰). Systems-Thinking in Complex Audit Situations. *Current Issues in Auditing*, ۱۴(۲): ۴۰-۴۶. <https://doi.org/10.2308/CIIA-19-017>
- Brewster, B. E., Bucaro, A. C. (۲۰۲۰). Systems-Thinking in Complex Audit Situations. *Current Issues in Auditing*, ۱۴(۲): ۴۰-۴۶. <https://doi.org/10.2308/CIIA-19-017>
- Bucaro, A. C. (۲۰۱۹). Enhancing auditors' critical thinking in audits of complex estimates, *Accounting, Organizations and Society*, ۷۳(۴): ۳۵-۴۹. <https://doi.org/10.1016/j.aos.2018.06.002>
- Chen, J., Dong, W., Han, H., Zhou, N. (۲۰۲۰). Does Audit Partner Workload Compression Affect Audit Quality?, *European Accounting Review*, ۲۹(۵): ۱۰۲۱-۱۰۵۳. <https://doi.org/10.1080/09638180.2020.1726196>
- Chen, J., Dong, W., Han, H., Zhou, N. (۲۰۲۰). Does Audit Partner Workload Compression Affect Audit Quality?, *European Accounting Review*, ۲۹(۵): ۱۰۲۱-۱۰۵۳. <https://doi.org/10.1080/09638180.2020.1726196>
- Cheng, Y., Haynes, C.M. and Yu, M.D. (۲۰۲۱). The effect of engagement partner workload on audit quality, *Managerial Auditing Journal*, <https://doi.org/10.1108/MAJ-04-2020-2630>
- Duymedjian, R. and Ruling, C.-C. (۲۰۱۰). Towards a foundation of bricolage in organization and management theory, *Organization Studies*, ۳۱(۲): ۱۳۳-۱۵۱
- Ennis, R. H. (۲۰۱۴). The nature of critical thinking: An outline of critical thinking dispositions and abilities. Retrieved from <http://faculty.education>
- Glaser, B. G. (۱۹۹۲). *Theoretical Sensitivity: Advances in the methodology of grounded theory*. Mill Valley, Calif.: Sociology Press.
- Griffith, E. E., Hammersley, J. S., Kadous, K., and Young, D. (۲۰۱۵). Auditor Mindsets and Audits of Complex Estimates, *Journal of Accounting Research*, ۵۳(۱): ۳۷-۵۱. <https://ssrn.com/abstract=2741107>
- Kelly, M. and Larres, P. (۲۰۲۳). Enhancing the auditor's mindset: a framework for nurturing professional skepticism, *Journal of Accounting Literature*, <https://doi.org/10.1108/JAL-07-2023-0122>
- Lee, D. W., Hong, Y. Ch., Seo, H. Y., Yun, J. Y., Nam, S. H., Lee, N. (۲۰۲۱). Different Influence of Negative and Positive Spillover between Work and Life on Depression in a Longitudinal Study, *Safety and Health at Work*, ۱۲(۳): ۳۷۷-۳۸۳. <https://doi.org/10.1016/j.shaw.2021.05.002>
- Levi-Strauss, C. (۱۹۶۶), *The Savage Mind*, University of Chicago Press, Chicago, IL.
- Lorentzon, J.I., Fotoh, L.E. and Mugwira, T. (۲۰۲۴). Remote auditing and its impacts on auditors' work and work-life balance: auditors' perceptions and implications, *Accounting Research Journal*, ۳۷(۱): ۱-۱۸. <https://doi.org/10.1108/ARJ-06-2023-0108>

- Louridas, P. (۱۹۹۹). Design as bricolage: anthropology meets design thinking, *Design Studies*, ۲۰(۶): ۵۱۷-۵۳۵. [https://doi.org/10.1016/S.0142-694X\(98\).00444-1](https://doi.org/10.1016/S.0142-694X(98).00444-1)
- Mappangile, I. M., Mediaty, M., Kusumawati, A. (۲۰۲۳). The Effect of Role Conflict and Role Ambiguity on Audit Quality with Independence as A Moderation Variable, *International Journal of Progressive Sciences and Technologies*, ۳۶(۲): ۷۶-۹۳.
- Monaheng, T. (۱۹۹۵). Participation and human development: some implementation problems, *Africanus*, ۲۸(۱): ۱-۱۸.
- Moreira, A., Encarnação, T., Viseu, J., Oliveira, M, A, Y. (۲۰۲۳). Conflict (Work-Family and Family-Work) and Task Performance: The Role of Well-Being in This Relationship, *Administrative Sciences*, ۱۳(۴): ۹۴-۱۱۸. <https://doi.org/10.3390/admsci13040094>
- Moreno, K. K., S. Bhattacharjee, and D. M. Brandon. ۲۰۰۷. The effectiveness of alternative training techniques on analytical procedures performance. *Contemporary Accounting Research* ۲۴ (۳): ۹۸۳-۱۰۱۴
- Perry, K. D. (۲۰۱۴). Exploring critical thinking skills among undergraduate agriculture education and studies students. A dissertation submitted to the graduate faculty in partial fulfillment of the requirements for the degree of doctor of philosophy, Iowa State University.
- Pham, Q, Th., Tran, T, G, T., Pham, T, N, N., Ta, L. (۲۰۲۲). Work pressure, job satisfaction and auditor turnover: Evidence from Vietnam, *Cogent Business & Management*, ۹(۱): ۳۷۲-۴۰۲. <https://doi.org/10.1080/23311975.2022.2110644>
- Rashid, M., Khan, N.U., Riaz, U. and Burton, B. (۲۰۲۴). Auditors' perspectives on financial fraud in Pakistan – audacity and the need for legitimacy, *Journal of Accounting in Emerging Economies*, ۱۳(۱): ۱۶۷-۱۹۴. <https://doi.org/10.1108/JAEE-04-2021-0130>
- Rich, J. S., I. Solomon, and K. Trotman. ۱۹۹۷a. The audit review process: A characterization from the persuasion perspective. *Accounting, Organizations and Society* ۲۲ (۵): ۴۸۱-۵۰۵
- Rothbard, N. P., & Dumas, T. L (۲۰۰۶). Research perspectives: Managing the work-home interface. In F. Jones, R. J. Burke, & M. Westman (Eds.), *Work-life balance. A psychological perspective* (pp. ۷۱-۸۹). Hove, East Sussex: Psychology Press.
- Selvarajan, T. T., Singh, Barjinder., Cloninger, Peggy A. (۲۰۱۶). Role of personality and affect on the social support and work family conflict relationship, *Journal of Vocational Behavior* ۹۴ (۲۰۱۶) ۳۹-۵۶.
- Senyard, J., Baker, T., Steffens, P. and Davidsson, P. (۲۰۱۴). Bricolage as a path to innovativeness for resource-constrained new firms, *Journal of Product Innovation Management*, ۳۱(۲): ۲۱۱-۲۳۰.
- Suhardianto, N., Leung, S, C, M., Ntim, C, G. (۲۰۲۰). Workload stress and conservatism: An audit perspective, , *Cogent Business & Management*, ۷(۱): ۱۱۷-۱۳۳. <https://doi.org/10.1080/23311975.2020.1789423>

- Tan, S.-K., and H.-T. Tan. (۲۰۰۸). Effects of exposure to subsequently invalidated evidence on judgements of audit workpaper preparers and reviewers. *Contemporary Accounting Research*, ۲۵(۳): ۹۲۱-۴۶.
- Van de Walle, S. (۲۰۱۴). Building resilience in public organizations: The role of waste and bricolage. *Innovation Journal*, ۱۹(۲): ۱۰۱-۱۲۹. <http://hdl.handle.net/۱۷۶۵/۸۸۳۱۹>
- Voydanoff, P. (۲۰۰۵). Toward a Conceptualization of Perceived Work-Family Fit and Balance: A Demands and Resources Approach. *Journal of Marriage and Family*, (۶۷), ۸۲۲-۸۳۶.
- Yang, M. and Leppäaho, T. (۲۰۲۳). Network bricolage of international entrepreneurs for new market entry: a cross-national study of small biotech firms, *International Marketing Review*, ۴۰(۷): ۲۲-۴۴. <https://doi.org/۱۰.۱۱۰۸/IMR-۰۵-۲۰۲۲-۰۱۳۳>
- Yustina, A, I. and Valerina, T. (۲۰۱۹). Does Work-Family Conflict Affect the Auditor's Performance?: Examining the Mediating Roles of Emotional Exhaustion and Job Satisfaction, *International Journal of Business*, ۲۰(۱): ۶۵-۸۸. <https://doi.org/۱۰.۲۲۱۴۶/gamajb.۲۶۳۰۲>